

43

ZEER GEHEIM

EXPL N° 9

PERIODIEK INLICHTINGEN
RAPPORT G2. H.K.G.S.

1/2 blz 3, 9, 29, 38/39,

NO 3/54

VAN DIT RAPPORT BESTAAN 26 EXEMPLAREN
MET EIK 41 GENUMMERDE BLADZIJDEN EN
— BIJLAGEN

VERMENIGVULDING OF VERDERE VERSPREIDING
VAN DEZE BERICHTEN MAG ALLEEN NIET
TOESTEMMING VAN HFD G2. GESCHIEDEN

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

VERZENDLIJST

Ex nr 1 Chef Generale Staf
" " 2 1ste Sous-Chef Generale Staf
" " 3 2de Sous-Chef Generale Staf
" " 4 Chef Kabinet M. v. O.
" " 5 Commandant I Leger Korps
" " 6 Nederlands Territoriale Bevelhebber
" " 7 Basiscommandant
" " 8 Hoofd Sectie G-1
" " 9 Hoofd Sectie G-3
" " 10 Hoofd Sectie G-4
" " 11 t/m 26 Sectie G-2

Voor wat betreft de kennisname en distributie van de in deze PERINTREP voorkomende inlichtingen, moge in herinnering worden gebracht schrijven C.G.S. d.d. 6 Mei 1953, nr G-2/10112 Z.G., waarbij het volgende bepaald is m.b.t. de geclassificeerde gegevens:

ZEER GEHEIM mag niet verder worden gedistribueerd.

GEHEIM dient niet verder te komen dan de Divisiecommandanten.

CONFIDENTIEEL en DIENSTGEHEIM kan desgewenst verwerkt worden in de periodieke berichtgeving aan regimenten, respectievelijk bataljons, enz.

Dit stuk mag niet worden vermenigvuldigd dan met toestemming van

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 1 -

PERINTREP 3/54

Verslagperiode 1 Juli - 30 September 1954

GEHEIM I

SAMENVATTEND OVERZICHT EN BEOORDELING VAN DE TOESTAND

1. Samenvattend Overzicht

Verwijzing

- 1.01 De wederzijdse politieke activiteit m.b.t. bijkans. het gehele gebied grenzende aan het SOVJET-BLOK en CHINA, was in de verslagperiode zeer hoog.
- 1.02 Twee gebeurtenissen van verstrekkend belang, n.l.
- de conferentie van GENÈVE
- het verworpen van de E.D.G. door FRANRIJK
kunnen bezwaarlijk anders geïnterpreteerd worden dan als winstpunten voor de buitenlandse politiek van de SOVJET-UNIE en CHINA, resp. de SOVJET-UNIE.
- 1.03 Het is mogelijk dat de LONDENSE Conferentie de verliespost van de E.D.G. goed zal maken, indien snelle ratificatie en snelle uitvoering van de eventueel bereikte resultaten plaats vindt.
- 1.04 Pogingen om de overige - reeds lang onderkende - Sovjetdoelstellingen:
- bestrijding van alle alternatieve plannen voor West-Duitse herbewapening
- afbreuk aan NATO
- zaaion van verdeeldheid in het Westerse kamp
- stimuleren van de DUITSE drang naar eenheid, zolang als dit althans de Westerse politiek kan dwarsbomen; te verwezenlijken werden onverminderd voortgezet en zullen ongetwijfeld voortgang blijven vinden; het accent wordt klaarblijkelijk van FRANKRIJK weer naar DUITSLAND vorlegd.
- 1.05 De ontwikkelingen in IRAN en EGYPTIE waren verliesposten voor de SOVJET politiek
- 1.06 Een toenemende communistische activiteit t.o.v. het MIDDEN-OOSTEN en INDIA is merkbaar
- 1.07 Tegen het verdrag voor de gemeenschappelijke verdediging van Z.O. AZIË (SEACDT) wordt fel geageerd
- 1.08 Russische pogingen de betrekkingen met:
INDONESIË,
JAPAN,
FINLAND nauwer aan te halen, zijn onmiskenbaar
- 1.09 De binnenlandse politiek van de SOVJET-UNIE bleef zich hoofdzakelijk op economisch terrein richten
- 1.10 Het SOVJET-BLOK heeft met moeilijkheden te kampen t.a.v.
- opvoering van de levensstandaard in de USSR en, daarmee samenhangend, verhoging van de landbouwproductie
- socialisering van de economie in de Satellietlanden
- industrialisatie van CHINA.

II,1.1.3
II,1.2

III,C.1

II,1.2

II,1.2.4

II,1.3

II,1.3.3

II,1.4.3

II,1.4

II,1.4.2

II,1.4.1.

II,1.5.

II,2.1

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 2 -

GEHEIM

- Deze moeilijkheden zijn echter niet van dien aard, dat zij een gewapend conflict onmogelijk maken. Mede i.v.m. deze moeilijkheden mag aangenomen worden dat het SOVJET-BLOK belang heeft bij handel op het Westen. Inmiddels tracht men deze handel nog steeds als een tweesnijdend zwaard te hanteren: goederen voor het Oostblok en verdeeldheid in het Westen.
- De ontwikkeling van de economische integratie van het Oost-blok en de Sovjet hulp aan onontwikkelde gebieden verdienen voortdurend aandacht. IV
- 1.11 Het aantal Ministeries werd wederom uitgebreid. II,2.4
- 1.12 De anti-religieuze propaganda beweegt zich weer in opgaande lijn II,2.5
- 1.13 Bij de Satellietlanden ligt het accent evenzeer op economisch gebied II,3 & IV
- 1.14 Gedurende verslagperiode werd in de SOVJET-UNIE een atoomkrachtcentrale in gebruik genomen, terwijl eind Augustus of begin September wederom een H-bom tot ontploffing werd gebracht II,4.1.1
II,4.1.2
- 1.15 Proefnemingen met raketten vinden voortgang II,4.2
- 1.16 Veel aandacht wordt aan het poolonderzoek geschonken II,4.3
- 1.17 Op militair terrein waren geen ingrijpende wijzigingen merkbaar. De aanstaande demobilisatie van vermoedelijk twee lichteningen kan de gevechtswaarde tijdelijk verminderen II,5.1
Bij de oefeningen blijkt dat intensief rekening gehouden wordt met aanvallen van A-wapens II,5.2.2
- 1.18 In het MIDDEN-OOSTEN, waar een blokvorming van de ARABISCHE LANDEN in de meest ruime zin van het woord gewenst wordt door de Westerse mogendheden, is het nog steeds de verhouding ISRAEL-ARABISCHE-STATEN die een ernstige belemmering vormt bij het streven om te komen tot een afgesloten ring aan de Zuidgrens van het SOVJET-BLOK III,B
- 1.19 Ook in het VERRE-OOSTEN heerst een sterke communistische activiteit in de grensgebieden van het blok SOVJET-UNIE - CHINA. T.a.v. FORMOSA culmineerde zij in gevechtshandelingen tussen Nationalistisch en Communistisch CHINA; THAILAND voelt zich bedreigd door gewapende infiltratie III,A.7
III,A.3
- 1.20 In INDO-CHINA zijn na acht jaar de krijgsverrichtingen gestaakt. De Fransen ontruimen Noord VIETNAM en zullen zich na verloop van tijd ook uit de overige gebieden van INDO-CHINA terugtrekken. De huidige gang van zaken doet vrezen dat laatstgenoemde gebieden eveneens in de communistische invloedssfeer zullen worden opgenomen. III,A.1

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 3 -

GEHEIM

- 1.21 Degenen die in de geboorte van de SEACDT een equivalent van de NATO hoopten te zien, zijn in hun verwachtingen teleur gesteld; er zal nog heel wat moeten gebeuren voordat men kan spreken van een Zuid Oost AZIATISCH VERDEDIGINGSVERDRAG. Verwijzing III, A, 9
- 1.22 Het beleid van de CPN en aanverwante organisaties was als vanouds geheel afgestemd op de buitenlandse politiek van de SOVJET-UNIE V

2. Beoordeling van de toestand

Voor de beoordeling van de toestand is de daadwerkelijke verhouding tussen de SOVJET-UNIE en CHINA zeer belangrijk geworden.

Terwijl beide communistische machten in de verslagperiode bepaalde doelen bereikten en deze consolideerden, bleef de SOVJET-UNIE t.o.v. de overige doelen een voorzichtige koers varen. Daarentegen toonde CHINA zich agressiever dan te voren.

Een belangrijke, voorshands nog niet te beantwoorden vraag is, of dit optreden van CHINA al of niet de instemming van de SOVJET-UNIE heeft, resp. door de SOVJET-UNIE wordt gestimuleerd.

Voor de nabije toekomst kan aannemelijk worden geacht dat de SOVJET-UNIE - vooral gelet op de nog niet opgeloste binnenlandse zorgen - een oorlog in het Westen zal vermijden.

Daarentegen dienen in het VERRE OOSTEN ernstige spanningen, zelfs gewapende conflicten mogelijk te worden geacht.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 4 -

II. VERANDERINGEN IN DE TOESTAND VAN HET SOVJET BLOK

GEHEIM

1. Sovjet Unie, Buitenlandse Politiek

1.1. De SOVJET-UNIE heeft gedurende verslagperiode haar acties tegen het totstandkomen van de E.D.G. met kracht voortgezet.

Hoewel het uiteraard niet aanwijsbaar is in hoeverre deze pogingen, ook indirect, hebben bijgedragen tot de afwijzing van dit verdrag door FRANKRIJK, is het, voor een juist begrip van de buitenlandse politiek der SOVJET-UNIE, nuttig e.e.a. nader te beschouwen.

In dit verband trokken een aantal door de S.U. en enige satellietlanden aan Westerse mogendheden gerichte nota's de aandacht, meer in het bijzonder de juiste "timing" en samenhang ervan.

1.1.1. Op 24 Juli werd een Russische nota aan de Regeringen van FRANRIJK, GROOT BRITANNIË en de VERENIGDE STATEN overhandigd, waarin voorgesteld werd een algemene conferentie te beleggen, teneinde de vraagstukken m.b.t. de oprichting van een collectief Europees veiligheidsstelsel te bespreken.

Onder meer werd ernstig gewaarschuwd voor:

- een herleving van het DUITSE militarisme;
- de totstandkoming van de E.D.G., aangezien deze, evenals de NAVO, een agressieve, militaire blokvorming zou betekenen, waardoor hernieuwde oorlogsdreiging zou ontstaan.

In het uitzicht werd gesteld:

- een herenigd DUITSLAND, uiteraard ná terugtrekking der bezettingstroepen;
- een regeling van het OOSTENRIJKSE probleem.

1.1.2. Naast de in het oog lopende doelstellingen:

- het aanwakkeren van de Franse angst voor Duitse herbewapening;
- het vergroten van de oorlogsvrees;
- het ondermijnen van E.D.G. en N.A.V.O.;
- het steunen van de Duitse stroming, welke bovenal een herenigd DUITSLAND voorstaat;

moet vooral de poging onderkend worden om tweedracht in de Westelijke gelederen te zaaien, door de landen, die heil zien in verdere besprekingen met de S.U. c.q. de mogelijkheid van co-existentie aanwezig achten, aan te moedigen.

1.1.3. Deze nota, die zich aandienende als een - wel zéér late - beantwoording van de Westelijke nota's van 7 Mei, waarin het Russische verzoek tot de N.A.V.O. toe te treden werd afgewezen, werd immers een paar dagen na het beeindigen van de conferentie van Genève aangeboden. Daar deze conferentie door de communistische landen als een groot succes wordt aangemerkt, is het wel duidelijk dat getracht werd het succes verder uit te buiten en de - in Genève aan het licht gekomen - tegenstellingen in de Westelijke gelederen te verscherpen.

Ook het voorstel om de besprekingen over KOREA te heropenen (eveneens 24 Juli) past in deze gedachtegang.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 5 -

GEHEIM

op basis

1.1.4. Op 4 Augustus werd een nieuwe nota aangeboden, waarbij werd voorgesteld van de nota van 24 Juli, inleidende besprekingen door de Ministers van Buitenlandse Zaken van de Grote Vier in Augustus of September te doen houden. Op de hereniging van DUITSLAND werd nogmaals bijzondere nadruk gelegd.

Het tijdstip van aanbidding was weer goed gekozen, n.l. op de vooravond van een vergadering van Westelijke vertegenwoordigers die een concept-antwoord op de nota van 24 Juli moesten opstellen. Het te verwachten afwijzende antwoord werd nu vertraagd, hetgeen van belang was i.v.m. het nog in Augustus door de Franse Assemblee te behandelen E.D.G. verdrag.

1.1.5. Kort voor het E.D.G. verdrag in stemming kwam bood de Poolse regering FRANKRIJK een vriendschapsverdrag en een verdrag van wederzijdse bijstand aan, waarbij evenwel als eerste eis gesteld werd het niet deelnemen aan coalities.

Dat POLEN op instigatie van de SOVJET-UNIE handelde is duidelijk, alsmede dat ook hier directe invloed op het resultaat der stemming werd beoogd.

1.2. Het verwerpen van het E.D.G. verdrag betekende voor de SOVJET-UNIE de verwezenlijking van één der "doelstellingen op korte termijn".

Men zou zich echter sterk vergissen als men zou aannemen dat de SOVJET-UNIE niet zal voortgaan met:

- alle alternatieve plannen voor West-Duitse herbewapening krachtig te bestrijden;
- de N.A.V.O. afbreuk te doen;
- verdeeldheid in het Westerse kamp te zaaien;
- de Duitse drang naar eenheid te stimuleren (zolang als dat althans de Westerse politiek kan dwarsbomen)

1.2.1. Reeds op 9 September waarschuwde de SOVJET-UNIE, in de sterkste tot dusverre gebruikte bewoordingen, dat:

heden

- herbewapening van West-Duitsland onoverkomelijke moeilijkheden met zich brengen, m.b.t. de hereniging van DUITSLAND;
- hierdoor DUITSLAND voor onbepaald lange tijd verdeeld blijft;
- de hierdoor geschapen situatie de vrede in EUROPA bedreigt;
- een Europees veiligheidspact de enige oplossing is om DUITSLAND te herenigen.

1.2.2. Het tijdstip, n.l. vlak vóór het Westerse antwoord op de nota's van 24 Juli en 4 Augustus, was wederom goed gekozen.

Bij voorbaat werden immers nu de Westelijke landen verantwoordelijk gesteld voor spanningen die kunnen optreden bij een afwijzing van een collectief Europees veiligheidspact.

1.2.3. Op 27 September werden een aantal Europese landen in een nota van het TSJECHOSLOWAAKSE Ministerie van Buitenlandse Zaken gewaarschuwd voor de herbewapening van WEST-DUITSLAND. Gewezen werd op de toeneming van het oorlogsge-

ZEER GEHEIM

- vaar -

ZEER GEHEIM

- 6 -

GEHEIM

gevaar, terwijl de vorming van een "democratisch, vrede-lievend DUITSLAND binnen het raam van een collectief Europees veiligheids Pact" werd aanbevolen.

Ook dit geschiedde ongetwijfeld op instigatie van MOSKOU, terwijl het gekozen tijdstip - de Negen Mogendheden Conferentie te LONDEN stond voor de deur - weer op weldoordachte "timing" wijst.

- 1.2.4. Het accent van de Sovjet buitenlandse politiek m.b.t. EUROPA wordt langzamerhand van FRANRIJK weer naar WEST-DUITSLAND verlegd, alwaar getracht wordt de voorstanders van een "herenigd Duitsland" in de kaart te spelen. Sommige waarnemers zijn dan ook van mening dat de SOVJET-UNIE, om West-Duitse herbewapening te voorkomen, thans een (uiteraard geneutraliseerd) herenigd DUITSLAND voorstaat en bereid is concessies te doen om dit te bereiken. Indien dit het geval is mag worden aangenomen dat de SOVJET-UNIE verwacht "op lange termijn" de politieke controle over dit gebied te verkrijgen.
- 1.3 De ontwikkelingen in IRAN en EGYPTTE zijn voor de SOVJET-UNIE niet gunstig geweest. Vandaar dat scherpe propaganda-aanvallen op deze landen gericht werden.
  - 1.3.1. In de "Pravda" van 9 Augustus wordt IRAN beschuldigd door de bereikte olie-overeenkomst zijn politiek van neutraliteit te hebben opgegeven en zijn zelfstandig voortbestaan op het spel te hebben gezet. Gewezen wordt op het verdrag van 1927 met de SOVJET-UNIE, waarbij werd overeengekomen niet te zullen deelnemen aan allianties, gericht tegen één der ondertekenaars.
  - 1.3.2. Zowel de "Pravda" als de "Izvestia" leverden ernstige kritiek op de SUEZ-KANAAL overeenkomst. Deze werd een "indirecte, zoal niet directe, deelname van EGYPTTE aan het Turks-Pakistaanse Pact" genoemd, hetwelk "een bedreiging van de vrede in AZIË inhoudt".
  - 1.3.3. In het MIDDEN-OOSTEN is een toenemende Sovjet propaganda-activiteit merkbaar. De communistische partijen hebben instructie ontvangen hun tactiek te wijzigen en nauwere samenwerking met de nationalistische stromingen te zoeken.
- 1.4 Ook richtte de buitenlandse belangstelling van de SOVJET-UNIE zich gedurende verslagperiode in toenemende mate op de Aziatische landen. Het is daarom begrijpelijk dat fel geageerd wordt tegen de ZOAVO (Z.O. Aziatische Verdrags Organisatie). Bedoeld verdrag wordt "een nieuw militair verbond met agressieve bedoelingen" genoemd.
  - 1.4.1. Aan JAPAN werd te kennen gegeven dat de SOVJET-UNIE bereid is normale betrekkingen tussen beide landen te herstellen. Een aantal ambtenaren en particulieren zijn door de Japanse regering aangewezen voor een niet-officiële reis naar de SOVJET-UNIE, teneinde landbouw en industrie aldaar te bestuderen.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 7 -

GEHEIM

- 1.4.2. Een aantal Indonesische delegaties werd uitgenodigd voor bezoeken aan de SOVJET-UNIE, om de "vriendschapsbanden te versterken".
- 1.4.3. Opvallend zijn de pogingen welke ondernomen worden om de toenadering tot INDIA te vergroten. Vooral dient het veelvuldig contact op wetenschappelijk terrein te worden vermeld. Men wil onderzoeken of Indiase technici in de SOVJET-UNIE opgeleid kunnen worden, terwijl INDIA te kennen heeft gegeven technische hulp van SOVJET deskundigen gaarne te zullen aanvaarden.
- 1.4.4. De mogelijkheid bestaat dat de SOVJET-UNIE de minder ontwikkelde landen technische hulp zal aanbieden, teneinde langs deze weg economische voordelen te bedingen en politieke penetratie te bewerkstelligen.
- 1.5. Ook werden stappen ondernomen om de verhouding met FINLAND te verbeteren. De legaties worden tot ambassades verheven. Er wordt gewerkt aan een 5-jarenplan om de handel uit te breiden. Het verlenen van de hoogste Sovjet onderscheiding, de Orde van Lenin, aan de Finse Staatspresident PAASIKIVI, wijst ook op het nastreven van goede betrekkingen.

GEHEIM

2. Sovjet Unie, Binnenlandse Politiek

- 2.1. In verslagperiode bewoog zich de binnenlandse politiek in hoofdzaak op economisch terrein. (Zie hoofdstuk IV).
- 2.2. In de gehele SOVJET-UNIE worden thans verkiezingen gehouden van functionarissen voor de uitvoerende comité's van de partij-cellen in fabrieken, boerderijen en instellingen. Hierbij worden de leuzen "interne partij democratie" en "collectief leiderschap" veelvuldig gebezigd. Sommige waarnemers verwachten dat dit het voorspel is voor een nieuw Partij Congres, dat wellicht vervroegd bijeengeroepen zal worden om de gevolgde koers na STALIN's dood te sanctioneren.
- 2.3. Op 13 Augustus werd in een hoofdartikel van het Partij-blad de "Pravda" ernstige critiek op het regeringsapparaat uitgeoefend. Vooral de slechte organisatie van het Ministerie van de Petroleum-industrie moest het ontgelden. Dit zou 500 afdelingen en diensten omvatten en een overvloedige outillage ten bedrage van 300 miljoen roebels bezitten. Ook op de Minister van Landbouw, BENEDIKTOV, werd weer enige malen scherpe critiek gelevord, zowel door het Centraal Comité van de communistische partij als door de "Pravda".
- 2.4. Het aantal Ministeries wordt nog steeds uitgebreid. (Zie ook Perintrep 2/54 pag. 14). Op 5 Augustus werd een nieuw Ministerie voor Stedelijke

- en -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 8 -

GEHEIM

en Gemeentelijke Opbouw opgericht onder I.K. KOZIUL, terwijl een Ministerie voor de Bouw van Transportmachines (onder E.F. KOZHEVNIKOV) van het Ministerie van Automobiellindustrie en Verkeerswezen werd afgesplitst. Op 28 Augustus werd het Ministerie voor de Scheepvaart gesplitst in een Ministerie voor de Binnenscheepvaart onder Z.A. SHASEKOV en een Ministerie voor Koopvaardij onder V.G. BAKAYEV.

2.5. Gedurende verslagperiode bewoog de anti-religieuze propaganda zich weer in de opgaande lijn. Uit vele persartikelen, vooral bestemd voor de jeugd en voor het onderwijzend personeel, mag geconcludeerd worden dat hier een georganiseerde campagne gevoerd wordt. Het is niet duidelijk waarom deze werd ingezet, terwijl juist verscheidene delegaties van kerkelijke groeperingen op uitnodiging van de Regering in de SOVJET-UNIE zijn of geweest zijn en men veel ophef van deze bezoeken maakte. Vermoedelijk vreest men dat de jeugd deze bezoeken niet als tactische manoeuvres onderkennen zal; bovendien oefent het grote aantal kerkelijke feestdagen een ongunstige invloed uit op de arbeidsprestaties.

2.6. Ook de campagne gericht tegen het drankmisbruik, valt op. De gepubliceerde artikelen werpen een schrillicht op bestaande misstanden en doen vermoeden dat de arbeidsprestaties ook hierdoor ongunstig beïnvloed worden. Aangezien thans ook artikelen de gevaren van het roken onderstrepen, is de veronderstelling gewettigd dat pogingen worden gedaan om de volksgezondheid te verbeteren.

CONFIDEN-
TIEEL

3. Satelliet-landen

De belangrijkste wijzigingen, van niet economische aard, waren in verslagperiode:

3.1. Oost-Duitsland

V.S. SEMYONOV werd als Hoge Commissaris en Ambassadeur op 16 Juli vervangen door G.M. PUSHKIN, die reeds van October 1949 tot Juni 1952 Russisch vertegenwoordiger bij de Oost-Duitse regering was geweest. Hoewel vele speculatieve beschouwingen naar aanleiding van deze benoeming het licht zagen, zijn er tot dusverre geen tekenen die wijzen op een gewijzigd beleid.

3.2. Hongarije

Het Ministerie van Binnen- en Buitenlandse Handel werd opnieuw gesplitst in twee afzonderlijke Ministeries, resp. onder J. BOGNAR en L. HAY. Op 6 Juli trad de Minister van Binnenlandse Zaken, E. GERÖ, af, doch behield zijn functie van 1e Vice-premier. Hij werd opgevolgd door Gen-majoor L. PIROS. De Minister van Voedselvoorziening, J. TISZA, werd afgezet; als opvolger werd A. SZOBEK benoemd.

3.3. Albanië

Op 12 Juli werd ook hier het "collectief leiderschap" ingevoerd. HOXHA, die Premier en Secretaris-Generaal van de Communistische Partij was, legde zijn functie van Premier neer.

- Hij -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 9 -

CONFIDENTIEEL

Hij werd benoemd tot 1e Secretaris van de Communistische Partij, (de functie van Secretaris-Generaal verviel) terwijl SHEHU - op 20 Juli - Minister President werd.

Lt. Generaal BALLUKU, een volgeling van SHEHU, is be-
nevens Minister van Defensie, 1e Vice-Premier in de
nieuwe regering.

4. Wetenschappelijke vorderingen in de SOVJET-UNIE.

CONFIDENTIEEL

4.1. Atoomenergie

4.1.1. Volgens Russische bron is op 27 Juni een atoom-
krachtcentrale, met een capaciteit van 5.000 KW, in ge-
bruik gesteld.

De betrekkelijk geringe capaciteit doet vermoeden dat
dit een proefinstallatie betreft, temeer daar gesproken
wordt over in aanbouw zijnde installaties met een capa-
citeit van 50.000 - 100.000 KW.

Installaties met een dergelijke capaciteit zullen ook
in de V.S. en het V.K. omstreeks 1957 gereed komen.
Wel bewijst het bovenstaande bericht, indien juist,
dat:

- de Sovjet atoomgeleerden reeds geruime tijd een groot
technisch kunnen bezitten;
- de hoeveelheid splijtbare stoffen voldoende groot
moet zijn om een gedeelte voor industriële doelein-
den te kunnen bestemmen.

4.1.2. Op 17 September werd bekend gemaakt dat een a-
toomwapen beproefd was, om de "uitwerking van een
atoomontploffing te bestuderen". Waardevolle resultaten
zouden bereikt zijn op het gebied van de verdediging te-
gen atoomwapen-aanvallen.

Van Japanse meteorologische zijde is bericht dat zeer
vermoedelijk eind Augustus of begin September een H-bom
ontploffing heeft plaats gevonden op het eiland WRANGEL.

4.1.3. De artikelen-serie in het legerorgaan "Krasnaya
Zvezda" (de Rode Ster) betreffende atoomenergie, vindt
nog steeds voortgang. Na een aantal algemene, theore-
tische beschouwingen wordt thans uitvoerig over
verdedigingsmaatregelen gesproken. Ook op andere wijzen
wordt het probleem atoomenergie zoveel mogelijk onder
de aandacht gebracht van de bevolking. Radio MOSKOU
verzorgde op 16 Augustus zelfs een uitzending getiteld
"atoomenergie voor de kinderen begrijpelijk gemaakt".

4.2. Raketten

4.2.1. Er zijn aanwijzingen dat een raket (type G-1) vor-
vaardigd wordt met een buis die zich instelt op door
radio-zenders uitgestraalde energie, c.q. deze zenders
als oriënteringspunt gebruikt.

Dit systeem was reeds aan het einde van Wereldoorlog II
bij de Duitsers in beproefing. Bedoelde buis stond be-
kend als "Radieschen".

GEHEIM

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 10 -

CONFIDENTIEEL

4.2.2. Volgens Radio Moskou is tijdens proefnemingen met raketten een hoogte van 385 km. bereikt. Voor zover bekend was de grootste tot dusverre met raketten bereikte hoogte 285 km. (in de V.S.).

4.2.3. De Sovjets vervaardigen thans, volgens onbevestigde berichten, een raket-motor (Model 103), welke vijf maal zo krachtig is als de motor van de V-2 en een zeer laag gewicht heeft.

4.3. Poolonderzoek

In de Sovjet pors verschijnen zeer veel publicaties betreffende het Russische wetenschappelijk onderzoek in de poolstreken. Studies op het gebied van meteorologie, oceanografie, hydro-biologie, geophysica en geologie worden verricht in wetenschappelijke stations, gevestigd op drijvende ijseilanden in het poolgebied. Er zijn momenteel twee stations bekend, Noordpool-3 en Noordpool -4, waarvan de locatie, ten tijde van vestiging, was 86°00' N.B. - 175°45' W.L. resp. 75°48' N.B. - 175°25' W.L.

Bedoelde studies in dit gebied zijn, afgezien van de strategische aspecten, mede van belang voor de navigatie langs de Noordelijke Zee Route.

4.4. Onderwijs

Een 200-tal, met Middelbaar Technische Scholen vergelijkbare onderwijsinrichtingen, zijn aan het begin van het nieuwe schooljaar in de SOVJET-UNIE (20 September) geopend, terwijl het in de bedoeling ligt dit aantal nog vóór November met 50 uit te breiden. Bedoelde scholen zijn verbonden aan fabrieken, landbouwbedrijven en krachtwerken. De leerkrachten worden door deze instellingen geleverd. Geen schoolgeld is verschuldigd, terwijl de leerlingen een jaargeld ontvangen. Duur van de opleiding is één of twee jaar.

De oprichting van deze scholen heeft tot doel:

- het onderwijs nauwer te doen aansluiten op de behoeften van de Sovjet industrie en landbouw;
- de toeloop van studenten naar de universiteiten en Hoge Scholen in de steden te beperken. Alleen zij die uitmunten moeten naar deze instellingen, terwijl de overigen opgeleid moeten worden tot geschoolde technici in industrie, landbouw, verkeerswezen en handel.

Een dergelijk stroven is ook in enige Satellietlanden reeds merkbaar.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 11 -

5. Militaire en Para-militaire Gegevens

GEHEIM

5.1. Sovjet-Unie

5.1.1.

Bij decreet No. 160 d.d. 8 September 1954 van de Minister van Defensie werd de in 1935 geboren jaarklasse onder de wapenen geroepen, alsmede de dienstplichtigen die tot dusverre vrijstelling genoten. Al degenen waarvan de wettelijk voorgeschreven dienstperiode volbracht is, kunnen de dienst verlaten.

5.1.2.

Dit laatste houdt in, dat dit jaar twee lichtingen (in 1951 werden de jaarklassen 1931 en 1932 gelijktijdig opgeroepen) na het beëindigen der herfstmanoeuvres zullen demobiliseren.

De strijdkrachten, die nu de vier lichtingen 1931, 1932, 1933 en 1934 omvatten, zullen dus dan bestaan uit de drie jaarklassen 1933, 1934 en 1935.

5.1.3.

In dit verband wordt opgemerkt:

- de klassen 1931 en 1932 waren kleiner dan normaal i.v.m. de ernstige hongersnood welke de SOVJET-UNIE in die jaren teisterde;
- indien de sterkte der strijdkrachten gelijk blijft, zal toch aan een aanzienlijk kleinere categorie van de 1935 lichterij vrijstelling van opkomst verleend kunnen worden;
- dit laatste zal geen noemenswaardige economische bezwaren medebrengen, aangezien de demobiliserende troepen weer in het arbeidsproces worden ingeschakeld;
- wel zal de gevechtswaarde van de strijdkrachten, gedurende enige tijd verminderd worden.

ZEER
GEHEIM

5.1.4.

Begin September vonden grote manoeuvres in de OEKRAINE plaats; nadere gegevens zijn nog niet bekend. In de ZUID-KAUKASUS, bij de PERZISCHE grens, vonden in de eerste helft van September oefeningen plaats op een, voor dit gebied, ongekend grote schaal. Een Russische, vermoedelijk gemechaniseerde, divisie welke in CONSTANZA geland was, heeft in Augustus - tezamen met BULGAARSE troepen - deelgenomen aan gecombineerde oefeningen in de DOBRUDSJA.

GEHEIM

5.2.

Sovjettroepen in Oost-Duitsland en Oostenrijk

5.2.1.

Dit jaar zal ruim 1/3 deel van de troepen - de lichtingen 1931 en 1932 zijn kleiner dan die van 1933 en 1934 - afgelost moeten worden.

Het is de vraag of - gezien de hieruit voortvloeiende verminderde gevechtswaarde - het toelaatbaar geacht wordt een dergelijk groot contingent uitsluitend door recruten te vervangen. De wijze en aard van aflossing dit jaar verdient dan ook alle aandacht.

5.2.2.

Na de in PERINTREP 2/54 onder 6.1.2. vermelde oefeningen van "regiment-gevechtsgroepen", welke reeds plaats vonden vóór het vertrek naar de oefenterreinen, is de training weer in hoofdzaak het schema van de vorige jaren blijven volgen.

- Gedurende -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 12 -

GEHEIM

Gedurende Juli vonden alleen oefeningen op bataljonsniveau plaats (vorig jaar tot half Juli), terwijl in Augustus en September ook oefeningen op regimentsniveau gehouden werden.

Als nieuwe elementen dienen vermeld te worden:

- vaak werden vijandelijke aanvallen met atomische strijdmiddelen verondersteld;
- de nadruk werd gelegd op bewegelijkheid;
- ingraven, ook van materieel en voertuigen, vond veelvuldig plaats;
- het optreden met "gevechtsgroepen" kleiner dan een divisie werd nog steeds beoefend;
- door voetmarsen werd het uithoudingsvermogen opgevoerd.

5.2.3. De troepen, welke dit jaar niet naar de oefenterreinen gingen, oefenden zó intensief in de omgeving van hun garnizoenen, dat de gevechtswaarde waarschijnlijk niet ver beneden het peil der overige troepen zal liggen.

5.2.4. De overstromingen in Juli hebben een geringe achterstand in het trainingsschema van de pioniers veroorzaakt.

5.2.5. Artillerie eenheden hebben gedurende de zomer, bij toerbeurt intensieve schietoefeningen gehouden.

5.2.6. De LuA oefende in het gebied bij WÜSTROW met 76,2 en 85-mm geschut, terwijl met 37-mm geschut op de normale oefenterreinen werd geoefend.

5.2.7. Legergeneraal S.S. BIRYUSOV, de Commandant van de Sovjettroepen in OOSTENRIJK en HONGARIJE, werd op 22 Juli vervangen door de Held van de SOVJET UNIE, Kolonel Generaal A.S. ZHADOV, tevoren commandant van de FRUNZE ACADEMIE in MOSKOU.

5.2.8. Er zijn geen aanwijzingen dat grotere aantallen tanks, geschut of ander zwaar materieel in OOST-DUITSLAND aangekomen zijn dan voor de vervanging van oud materieel noodzakelijk is.

5.2.9. Waargenomen nieuw materieel:

- een gering aantal stukken van de nieuwe 57-mm lichte LuA voor het eerst waargenomen op de Mei-parade in MOSKOU;
- vermoedelijk enige mortieren van 220-mm, ook op bovengenoemde parade gezien;
- een nieuweluw-mitrailleur van 14,5 (?) -mm kaliber;
- nieuwe karabijnen van onbekend type;
- een radar apparaat, dat tot dusverre alleen bij de speciale luchtverdediging in de SOVJET-UNIE voorkwam, en niet bij de landstrijdkrachten was ingevoerd;
- de S-80 tractor, ter vervanging van de lend-lease "Allis Chalmer HD-7".

De vage berichten over de aanwezigheid van "atoomgeschut" zijn niet bevestigd.

ZEER
GEHEIM

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 13 -

GEHEIM

5.3. Satellietlanden

5.3.1. Er zijn geen aanwijzingen dat het oefenprogramma belangrijke afwijkingen vertoont met dat van vorig jaar. Onderdelen van de leger- en korpstroepen, waarvan de opbouw in PERINTREP 2/54 ad 6.3.1. gesignaleerd werd, nemen nu ook aan de oefeningen deel.

5.3.2. De Poolse regering heeft bij decreet van 4 Augustus 1954, behalve de normale jaarklasse, tevens onder de wapenen geroepen allen tot de leeftijd van 50 jaar die nog niet eerder gediend hebben. Verwacht wordt dat slechts een klein gedeelte van laatstgenoemde categorie werkelijk onder de wapenen zal komen. Het oogmerk is vermoedelijk geweest bedoelde groep te nopen werkzaamheden aan te grijpen welke vrijstelling mogelijk maken.

5.3.3. Het aantal Militaire Districten is in POLEN, volgens een niet bevestigd bericht, van 5 op 3 teruggebracht.

Deze zouden thans zijn:

I Mil. District H.K. te WARSCHAU.

II Mil. District H.K. te BYDGOSZCZ.

IV Mil. District H.K. te WROCLAW.

5.3.4. In de LuA-stellingen en geschutsloodsen rond BOEDAPEST zijn 300-350 stuks 85-mm LuA waargenomen. Dit is een veel groter aantal dan organiek tot de 3 à 4 LuA divisies welke het Hongaarse leger telt, behoort. Gezien in de SOVJET-UNIE 85-mm LuA door 100-mm geschut vervangen wordt, bestaat de mogelijkheid dat uit BOEDAPEST doorvoer naar andere Satellietlanden plaats vindt, dan wel dat hier een centraal depot en onderhoudscentrum gevestigd is.

5.3.5. Volgens een niet bevestigd bericht worden in het Militair Topografisch Instituut te BOEDAPEST kleine detail kaartjes op zijde afgedrukt. Het gebied waarop deze betrekking hebben is nog niet bekend. Gezien het gebruik van dergelijke kaartjes betr. vijandelijk gebied in de 2de wereldoorlog, verdient e.e.a. aandacht.

5.4. Oost-Duitsland

5.4.1. Oefeningen van de KVP op regiments-niveau liepen eind Augustus af. De divisie PRENZLAU hield zelfs manoeuvres op divisie-niveau, hetgeen bij de KVP nog niet eerder heeft plaats gevonden. Het is mogelijk dat ook een oefening op divisie-niveau in het gebied van Korps SÜD is gehouden.

In September werd het opleidingsjaar bij de KVP besloten met inspecties door hoge functionarissen van regering en KVP, terwijl Russische officieren voor het eerst actief aan deze inspecties deelnamen. De scholen werden door KVP-commissies geïnspecteerd teneinde het opleidingspeil vast te stellen.

ZEER GEHEIM

- Dit -

ZEER GEHEIM

- 14 -

GEHEIM

Dit jaar werden voor het eerst aspirant-officieren bij de troep gedetacheerd voor praktische opleiding.

Bij de regimenten en bataljons van de KVP werden instructeurs voor chemische oorlogvoering ingedeeld. Oefeningen in samenwerking met Russische onderdelen vonden ook dit jaar plaats.

5.4.2.

De werving voor de KVP wordt met kracht voortgezet. Alle mannen geboren tussen 1933 en 1936 werden geregistreerd i.v.m. een eventuele invoering van de dienstplicht.

Ten behoeve van de Luftpolizei wordt personeel met een hogere technische opleiding gezocht; de Technische Luchtmachtschool te KAMENZ werd reeds uitgebreid.

De para-militaire organisatie "Gesellschaft für Sport und Technik" moest personeel, dat een vlieg-, pionier- of verbindings opleiding ontvangen heeft, voor de KVP aanwijzen.

5.4.3.

Er vonden bij de KVP geen reorganisaties van betekenis plaats.

Bij de Luftpolizei werd een Luchtkorps gevormd, bestaande uit vier, sterk onderbezette divisies.

5.4.4.

Het moreel en de discipline zijn nog steeds slecht. Het aantal deserties ligt nog boven de honderd per maand.

5.4.5.

Een belangrijke hoeveelheid gepantserde verkenningwagens van het type BA-64 werd uit de SOVJET-UNIE ontvangen. De hoeveelheid artillerie van de kalibers 122-mm en 152-mm werd opgevoerd, terwijl ook tanks van de types T-34/85, JS I en JS II werden ontvangen.

5.4.6.

De "Bau-Unionen", die thans onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken ressorteren en belast zijn met het uitvoeren van militaire bouwwerken, werken thans aan:

- * grote kazernes te MUKRAU bij PRORA op het eiland RÜGEN;
- kazerne complexen tussen STRAUSBERG en HERZFELDE;
- bouwwerken op het oefenterrein bij KLIETZ.

5.4.7.

Doordat alle leden van de Algemene Volkspolitie gedetacheerd worden bij de in de "Bezirke" gelegerde "Bereitschaften", ontvangen zij een militaire basisopleiding en kunnen eventueel als infanterie worden ingezet

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 15 -

III VERANDERINGEN IN DE TOESTAND VAN DE OVERIGE LANDEN

A. Verre Oosten

1. Indo-China

DIENSTGEHEIM

1.1.

Op 21 Juli 1954 werd te GENÈVE de conferentie over INDO-CHINA afgesloten. Daar het onmogelijk bleek de voelal in de jungle verspreide troepen het bevel tot staking der vijandelijkheden tijdig te geven, werden voor verschillende gebieden diverse data vastgesteld, waarop de wapenstilstand van kracht werd.

Ingevolge de wapenstilstandsbepalingen werd de toestand als volgt gewijzigd:

- a. VIETNAM werd omstreeks de 17e breedtegraad in twee zônes verdeeld, waarbij het noordelijke gedeelte door VIETMINH en het zuidelijke gedeelte door VIETNAM wordt bestuurd.
Teneinde de troepen van beide partijen gelegenheid te geven tot hergroepering zal het gebied HALPHONG nog tot 22 Mei 1955 in Franse handen blijven. In HANOI is men inmiddels begonnen met de evacuatie van het Franse leger.
- b. In Juli 1956 zullen algemene verkiezingen worden gehouden.
- c. In LAOS trekken de communisten zich terug naar de provincies PHONG SALI en SAM NEUA (in het N.W. en het N.O.), hetgeen dus betekent dat deze provincies van LAOS afgescheiden worden en, evenals Noord VIETNAM, communistisch worden. De Franse en Vietnamese troepen trekken zich uit Z. LAOS terug, behalve een aantal officieren en minderen die nodig zijn bij de opleiding van het Laotiaanse leger.
- d. In CAMBODJA worden de (weinige) communistische troepen ontwapend en als burgers naar huis gestuurd. De troepen van de Franse Unie moeten op 23 October a.s. het koninkrijk verlaten hebben.

De stroom van vluchtelingen van Noord- naar Zuid-VIETNAM, aanvankelijk zeer hoog geschat en naderhand op een veel kleiner aantal geraamd, blijkt nu het oorspronkelijke aantal nog te overtreffen. Reeds meer dan 250.000 vluchtelingen zijn van het onder communistische contrôle staande N. VIETNAM naar Z. VIETNAM geëvacueerd en velen wachten nog op transport.

1.2.

De regeringscrisis, welke in September in SAIGON veroorzaakt werd door de oppositie van de legerleiding tegen het beleid van de Vietnamese minister-president NGO DINH DIEM, is een duidelijk symptoom van de onrust en ontredde in Zuid-VIETNAM. Het einde van de strijd in INDO-CHINA heeft niet geleid tot een krachtig politiek herstel in het nog vrije deel van VIETNAM, doch tot een politieke verdeeldheid die gemakkelijker spel geeft aan de communistische propaganda, die dan ook reeds druk bezig is de Zuid-Vietnamese democratie van

ZEER GEHEIM - binnen -

ZEER GEHEIM

- 16 -

DIENSTGEHEIM

binnen-uit te ondermijnen. Zuid-VIETNAM dreigt uiteen te vallen door politieke tegenstellingen, terwijl het leger gedecimeerd wordt door desertie en de geest ondermijnt door propaganda van de VIETMINH. De regering van NGO DINH DIEM heeft geen gezag meer terwijl het persoonlijk gezag van keizer BAO DAI er niet sterker op wordt door zijn voortgezet verblijf in FRANKRIJK.

Het politieke toneel in VIETNAM wordt beheerst door vijf partijen die als enige gemeenschappelijke - negatieve - eigenschap hebben: hun afkeer van zowel de Fransen als van de communisten.

De oppositie tegen premier DIEN is al evenmin in staat een regering te vormen, die bij de bevolking enthousiasme kan wekken, nodig om de communistische dreiging te weerstaan.

De communistische invloed in COCHIN-CHINA en in het Zuidelijk deel van het vroegere ANNAM (twee gebieden in het vrije Zuid-VIETNAM) neemt zienderogen toe als gevolg van het uitblijven van een krachtige regeringsactie tegen de communisten.

Inmiddels heeft premier DIEM de generaal VAN HINH een (nog) hogere functie aangeboden, indien laatstgenoemde zich met het regeringsbeleid zou kunnen verenigen.

Tevens heeft keizer BAO BAI pogingen gedaan om premier DIEM en generaal VAN HINH tot elkaar te brengen.

2.

India

ENGELAND heeft zijn positie in INDIA prijsgegeven; nu is het volgens NIEUW DELHI de bourt aan FRANRIJK en PORTUGAL hetzelfde te doen.

De politiek die INDIA inzake deze kwestie jegens beide landen voert is vrijwel analoog.

Maar terwijl FRANKRIJK, zij het schoorvoetend, bereid was met INDIA te onderhandelen, zodat inmiddels de overdracht der Franse bezettingen (PONDICHERY, KARIKAL, JANAON en MAHE) op half October is vastgesteld, weigerde premier SALAZAR met NEHROE over een verandering van de status van de Portugese gebieden in INDIA te spreken, zodat de spanning tussen beide landen sterk toenam.

PORTUGAL vreest voor een precedent (op de Chinese kust bezit PORTUGAL nog altijd MACAO).

Het is mogelijk dat PORTUGAL de drie enclaves (in volgorde van belangrijkheid: GOA, DAMAO en DIU) uiteindelijk toch aan INDIA zal moeten afstaan. Zeker is dat PORTUGAL zal trachten deze ontwikkeling tegen te houden.

Bij de ondertekening van de handelsovereenkomst tussen INDIA en RUSLAND in December j.l. deed RUSLAND een toezegging voor technische hulpverlening, die toen niet geheel ernstig werd genomen. Dit is echter thans weerlegd door elkander snel volgende daadwerkelijke aanbiedingen onder zeer gunstige voorwaarden. Eén en ander heeft o.a. betrekking op de bouw van staal- en andere fabrieken, machines enz.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 17 -

DIENSTGEHEIM

De toenemende invloed van de communistische partij in INDIA blijkt o.m. uit:

- a. de toename van het aantal technici in INDIA uit communistische landen (TSJECHO-SLOWAKIJE en OOST-DUITSLAND);
- b. de communistische partij blijkt over belangrijke fondsen te beschikken;
- c. de jongste verkiezingen hebben in PATIALA en OOST-PENDSJAB een toename van communistische stemmen aangetoond;
- d. het hoofdkwartier der communistische partij heeft een zeer sterke personeelsbezetting.

Premier NEHROE zal zeker niet blind zijn voor het gevaar van infiltratie uit de Noordelijke grensgebieden door communistische elementen o.a. uit TIBET.

Niettemin heeft NEHROE zich uitgesproken tegen het Zuid-Oost Aziatische verdedigingsverdrag en vóór toelating van communistisch CHINA tot de V.N. (hetgeen volgens hem een voorwaarde is voor de vrede in AZIE).

3. Thailand

In de Chinese provincie YUNNAN bevindt zich het hoofdkwartier van het "volksleger van de Siamese vrijheidsbeweging" onder leiding van de vroegere Siamese minister-president PRIDI PHANOMYONG. In dit bevrijdingsleger zijn ook Chinezen en Vietnamezen opgenomen.

In de laatste tijd is een toenemende communistische infiltratie uit CHINA en Noord-VIETNAM merkbaar, zij wekt ernstige bezorgdheid in THAILAND.

THAILAND heeft zich nu definitief verbonden mede te werken aan de S.E.A.C.D.T. (Zie punt 9).

4. Birma

De leider der Birmaanse communisten THAN TUN heeft een programma ontwikkeld ter versterking van de Birmaanse communistische partij. De opleving van deze partij is ongetwijfeld een gevolg van Chinese invloed. De belangrijkste communistische steunpunten liggen dan ook in het uiterste Noorden tussen YUNNAN en ASSAM.

De Birmaanse communisten willen in Noord-BIRMA zo spoedig mogelijk een keten van steunpunten oprichten om de verbindingen met CHINA te verzekeren. Anderzijds is de huidige regering gelukkig sterker dan enkele jaren geleden en ongetwijfeld beter in staat tegen de communistische agitatie op te treden. Een andere zorg voor de Birmaanse regering is het weer opleven van de activiteit van de Chinese z.g. K.M.T.-troepen. Tevens gaat de bestrijding van de KAREN opstanden voort. Genoemde oorzaken blijven een belasting vormen voor het wettige gezag in BIRMA.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 18 -

DIENSTGEHEIM

5. Tibet

Vele Tibetanen hebben zich niet willen onderwerpen aan de Chinese overheersing, niettegenstaande de Pekingse verklaringen over de "verbeterde levensomstandigheden in TIBET sedert de bevrijding". Deze berichten worden gelogenstrakt door berichten uit vooraanstaande Tibetaanse kringen en van Westerse ingezetenen.

De Tibetanen weten, dat de DALAI LAMA, die reeds van zijn vooruitstrevendheid blijk gaf voordat de Chinezen TIBET binnen vielen, hun vrijheidsideaal deelt.

Terwijl het land geteisterd wordt door overstromingen met als gevolg armoede en hongersnood, lijkt het wol een zeer ontactisch moment van communistisch CHINA om de "goddelijke heerser", die tegen de wil van de priesters "weggesmokkeld" werd, duurzaam van zijn volk gescheiden te houden. Nu beschouwt de Tibetaanse bevolking de overstromingsramp als een direct gevolg van de verdwijning van de opper-priester.

Als reactie tegen de Chinese-communistische bezetting zijn de Oost-Tibetaanse stammen der SENTHI en KHAMBAS in opstand gekomen tegen de bezetters.

Hun loiders zijn door de Chinezen gearresteerd en ter berechting naar LHASA gebracht. De opstand duurt echter voort.

6. Indonesië

6.1. De kabinetscrisis, die enige tijd geleden in INDONESIË werd verwacht is niet gekomen; reeds voordat het parlement op reces ging waren de politieke spanningen verminderd. Men heeft de indruk dat het vooral de P.I.R. (Persatuan Indonesia Raja), een oppositiepartij, is geweest, die de beslissende stap tenslotte niet wilde nemen en dat er in deze P.I.R. twee stromingen zijn, waarvan één, onder invloed van Mr. TADJUDDIN, er vóór was de crisis te versnellen.

De verzoeningsgezinde groep in de P.I.R. blijkt dus voorshands de overhand te hebben gehouden.

Het verlangen de politieke godsvrede te handhaven kan ook afgeleid worden uit het bezoek dat premier ALI SASTROAMIDJOJO bracht aan het congres van de NAHDATUL ULAMA (een Islamitische regeringspartij, afgescheiden van de MASJUMI) te SOERABAJA, waarbij de N.U. aanbeval zich niet te laten provoceren, gezien de moeilijke toestand in het binnenland, zowel als in het buitenland. Niettemin had dit congres ernstige critiek op het regeringsbeleid. De desbetreffende resoluties zijn nog in behandeling bij de ministerraad.

De statusquo-gedachte zou ook gezien kunnen worden in een onopvallend berichtje dat dezer dagen circuleerde n.l. dat Mr. SASTROAMIDJOJO aan Prof. HAZAIRIN, de minister van binnenlandse zaken, aanbevolen zou hebben geen verdere mutaties in het binnenlandse bestuur uit te voeren.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 19 -

DIENSTGEHEIM

Al is de kabinetscrisis nog niet gekomen, de oppositiebladen hebben ernstige critiek uitgeoefend, vooral op het feit dat het deficit meer dan het dubbele zal zijn van wat minister Dr. ONG ENG DIE had voorspeld; dit had volgens hen het einde van diens functie moeten betekenen.

GEHEIM

6.2.

De bepalingen in het protocol bij de opheffing van de Nederlands-Indonesische Unie op 10 Augustus 1954 bleken voor Nederland niet ongunstig te zijn. De Indonesische oppositie heeft dit stellig ook onderkend. Hierdoor is het niet onmogelijk dat deze oppositie, hoewel over het algemeen meer begrip tonend voor het Nederlandse standpunt, bij de ratificatie van dit verdrag nog moeilijkheden zal veroorzaken.

DIENSTGEHEIM

6.3.

Tengevolge van het deviezen-beleid van de huidige regering bleken verschillende Nederlandse bedrijven in INDONESIË in het gedrang te komen. PHILIPS was de eerste die dit aankondigde, waarop "economische zaken" direct reageerde met toezegging van nieuwe deviezen-toewijzingen, echter nadat PHILIPS ermede had ingestemd de distributie van zijn producten per 1/1 1955 in handen te geven van de Indonesische handel. Hieruit blijkt dat het niet alleen gaat om deviezen tekort. De BORSUMIJ volgde en het is een publiek geheim dat meer bedrijven aan een soortgelijke mededeling denken. De methode van het deviezen-instituut om zijn toewijzingen voor minimale perioden te verlenen maakt het niet alleen voor de bedrijven uitermate moeilijk om hun productie over een lange termijn voor te bereiden, maar veroorzaakt ook zeer veel administratief werk.

Het nationale en politieke indonesiaal sentiment bekommert zich nog steeds niet in de eerste plaats om economische en financiële gevolgen. Midden in een periode, waarin de inflatoire verschijnselen evident zijn, wordt aandrang op de regering uitgeoefend tot verdere nationalisatie van sleutelbedrijven en aarzelt de regering met het verruimen van de concessies der oliemaatschappijen. Dit laatste zou, zuiver zakelijk bezien, de economische activiteit doen toenemen, het streven naar een nationale economie geheel in Indonesische handen, zou dan echter mogelijk worden vertraagd.

In de moeilijkheden, die de industrie begint te ondervinden ligt nog een ander element, met name de gevolgen voor de arbeidersbewegingen van sluiting en inkringing der bedrijven.

6.4.

De vrees voor Chinese communistische invloed via het onderwijs in INDONESIË kwam naar voren in de gemeenteraad van DJAKARTA, waar een motie werd aangenomen waarin er bij de regering op aangedrongen werd wijziging te brengen in de toezichtordonnantie op het particulier onderwijs.

ZEER GEHEIM

- Het -

ZEER GEHEIM

- 20 -

DIENSTGEHEIM

Het onderwijs op die scholen is gegrondvest op de Chinees-communistische ideologie en zelfs op de erkenning van CHINA als vaderland. Dit Chinese onderwijs broidt zich nog steeds uit, terwijl alleen reeds dit jaar 1200 arbituriënten van die scholen naar CHINA zouden gaan om daar hun studie voort te zetten geheel op kosten van de volksrepubliek CHINA.

- 6.5. Enkele weken geleden arriveerden in DJAKARTA twee Russische ambassade-secretaresses als "kwartiermakers"; zij deelden mede, dat de ambassade 60 man personeel zou omvatten. Vooral de religieuze partijen, Mohammedaanse en Christelijke, leverden hierop scherpe critiek en verklaarden onomwonden, dat deze omvang alleen maar nodig was om agitatie te kunnen voeren.

Inmiddels is de omgeving der ambassade, onder leiding van DIMITRI ZHOJKOV, gereduceerd tot 8 Stafleden. Het totale aantal aan de ambassade verbonden Russen zou 30 bedragen. De belangstelling van de SOVJET-UNIE voor INDONESIë is opvallend toegenomen.

- 6.6. Volgens de laatste berichten zullen de algemene verkiezingen in INDONESIë negen maanden worden uitgesteld omdat men niet klaar komt met de voorbereidende registratie. Hoewel de P.N.I. deze verkiezingen niet te lang wil uitstellen, aangezien de invloed van deze partij thans nog aanmerkelijk is, zal het toch wel noodzakelijk blijken eerst eind 1955 verkiezingen te houden.

- 6.7. Nu de kwestie NIEUW GUINEA op de agenda van de algemene vergadering van de V.N. is geplaatst, is het van belang de eerste reacties van INDONESIë en AUSTRALIë te bezien. De Vice-premier WONGSONEGORO verklaarde dat het voor de regering geen verrassing was, dat de kwestie definitief als agendapunt werd opgenomen en voorts zeide hij ook over de uitslag van de debatten niet pessimistisch te zijn. Hij verklaarde voorts dat West-IRIAN gelijke rechten zou krijgen als andere Indonesische provincies en zelfs volledige autonomie.

De Australische minister CASEY deed duidelijk blijken van zijn twijfel of na overdracht van de soevereiniteit aan INDONESIë de primitieve bevolking van Westelijk NIEUW GUINEA sneller op een hoger beschavingspeil zou kunnen worden gebracht. Hij zei verder, dat de bevolking van dit gebied behoort tot de bevolkingsgroepen van de STILLE OCEAAN en niet van de Indische oceaan.

7. China

Het lijkt geen twijfel dat CHINA door GENEVE heeft bereikt, dat het, politiek gesproken, veel sterker is komen te staan.

- Wat -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 21 -

DIENSTGEHEIM

Wat de Chinezen daar formeel is geweigerd, hebben zij toch "de facto" bereikt: men houdt rekening met communistisch CHINA als grote mogendheid.

De situatie om en bij FORMOSA wordt steeds ernstiger; de tegenover FORMOSA staande communistische troepen (zie ook punt 12,4) bereiden zich voor op de strijd om FORMOSA te "bevrijden".

De Lucht- en Zeemacht van TSJANG KAI SJEK gaat intussen voort met het verkennen van de communistische kust en het beschieten en bombarderen van vijandelijke stellingen en schepen.

De waarschijnlijkheid van een grootscheepse aanval op FORMOSA lijkt voorshands niet zo groot, daar het gebrek aan scheepsruimte voor de enorme hoeveelheid troepen die een dergelijke operatie vereist.

Desondanks heeft MAO TSE TUNG bij herhaling doen blijken dat hij wel degelijk van plan zou zijn FORMOSA aan te vallen.

Van Amerikaanse zijde is positief steun toegezegd in geval van een communistische invasie in FORMOSA.

President EISENHOWER heeft de commandant der 7e vloot, admiraal ALFRED PRIDE gemachtigd te beslissen, wanneer, waar en onder welke omstandigheden zijn schepen en vliegtuigen zullen worden gebruikt tegen de communisten.

Hoe de communistische Chinezen zich onder deze omstandigheden voorstellen een invasie uit te voeren is niet duidelijk. Wellicht rekenen zij er op dat de toekomstige ontwikkeling zodanig is dat de V.S. het verlenen van deze steun op een gegeven ogenblik niet meer kunnen of willen geven.

In hoeverre de Chinezen kunnen rekenen op Russische militaire steun voor een dergelijke operatie is eveneens moeilijk vast te stellen. Momenteel vertoef een Russische delegatie, waarbij o.o.a. KHRUSHCHEV, BULGANIN, SEVERNIK en MIKOYAN, in CHINA teneinde tegenwoordig te zijn bij de herdenking van het vijfjarig bestaan van de Chinese Volksrepubliek. De samenstelling van deze delegatie doet echter vermoeden dat ook dit probleem zal worden besproken.

Een mogelijk winstpunt van de situatie is, dat een belangrijk deel der communistische strijdmacht tegenover FORMOSA wordt gebonden en zodoende niet elders kan worden ingezet.

8. Japan

CHINA probeert JAPAN vriendschappelijk te benaderen en normale betrekkingen aan te knopen.

Beide landen hebben ongetwijfeld wederkerige economische belangen.

Voorshands blijft JAPAN echter sterk afhankelijk van de VERENIGDE STATEN van AMERIKA, die niet zullen nalaten waar nodig druk uit te oefenen.

Wanneer JAPAN zich echter in de toekomst meer aan CHINA zou binden, zou er een belangrijke verschuiving in de verhoudingen in de STILLE OCEAN kunnen plaatsvinden.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 22 -

DIENSTGEHEIM

9. Het Zuid Oost Azië Pact
(South East Asia Community Defense Treaty S.E.A.C.D.T.)

Op 8 September 1954 werd te MANILA het verdedigingsverdrag voor Zuid-Oost AZIë ondertekend door AUSTRALIë, ENGELAND, FRANKRIJK, NIEUW ZEELAND, PAKISTAN, de PHILIPPIJNEN, SIAM en de VERENIGDE STATEN.

Het ideaal, een organisatie van alle niet-communistische landen in het gebied van het VERRE OOSTEN, is met deze ondertekening echter niet bereikt.

Het Pact kan dan ook geenszins vergeloken worden met de N.A.T.O. in het Westen. Zo weigerden INDIA, BIRMA en INDONESIë zelfs aan de besprekingen deel te nemen.

Mede onder invloed van deze afzijdigheid hebben de VERENIGDE STATEN, althans minister DULLES, hun aanvankelijk streven om een Pact naar N.A.T.O. voorbeeld op te zetten laten varen. De V.S. verzetten zich te MANILA zelfs tegen te vergaande verplichtingen.

Het verdrag zal het mogelijk maken om onder bepaalde voorwaarden aan internationale interventie in een bedreigd land een wettelijke basis te geven. Het is mogelijk dat het verdrag het eerst in THAILAND zal moeten worden toegepast, daar dit land zich bedreigd acht door het "Siamese bevrijdingsleger" (Zie punt 3).

Het in werking treden van de S.E.A.C.D.T. maakt het voor de V.S. niet noodzakelijk zijn militaire plannen te herzien. Deze voorzagen n.l. reeds in het te allen tijde handhaven van krachtige eenheden van vloot en luchtmacht in het Westelijk deel der STILLE OCEAAN ten behoeve van snelle interventie. (Zie ook punt 12.6).

De wederzijds te verlenen militaire hulp wordt aan banden gelegd door de grondwettelijke beperkingen van de verdragsluitende staten en zal daardoor minder snel kunnen worden gerealiseerd dan bij de N.A.T.O. mogelijk is. De terreinsomstandigheden, de afstanden en het zeer beperkte spoor- en wegennet sluiten echter snelle operaties met gemotoriseerde eenheden uit; zulke eenheden bestaan in deze gebieden vrijwel niet eens, zodat vorenbedoelde beperkingen tendele worden goed gemaakt door de ruimere tijd die voor het beramen van tegenmaatregelen gegeven is.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 23 -

DIENSTGEHEIM

10. Philippijnen

Tussen INDONESIË en de PHILIPPIJNEN is reeds geruime tijd geleden een geschil ontstaan betreffende spontane immigratie van Indonesiërs. Er zijn de laatste tijd 11.000 Indonesiërs illegaal de PHILIPPIJNEN binnen gekomen, hoofdzakelijk op de eilanden SARANGANI en BALUT en in GLAN, COTABATO en DAVAO op MINDANAO. Volgens de plaatselijke en militaire Philippijnse autoriteiten zouden 6 à 7% van genoemde Indonesische illegale immigranten communistische agenten zijn. Er is bekend gemaakt dat beide landen een aanvang zullen maken met de oplossing van dit geschil; een grote moeilijkheid is hierbij het gebrek aan gelden, benodigd voor voeding en huisvesting tussen de tijd van arrestatie en deportatie. Sommige juristen komen voor de belangen van de Indonesiërs op en wenden hun invloed aan om werk voor hen te vinden.

11. Korea

President SYNGMAN RHEE van Zuid-KOREA heeft een bezoek gebracht aan de VERENIGDE STATEN zonder er echter in te slagen het terugtrekken van V.S. troepen uit Zuid-KOREA te voorkomen.

RHEE bleek zeer ontstemd te zijn over het feit, dat over deze kwestie geen overleg met hem was gepleegd. Wel werd hem militaire hulp beloofd inzake training en uitrusting ten bedrage van ongeveer 700 miljoen dollar 's jaars.

De V.S. hebben de eis van RHEE tot oprichting van 15 tot 20 Zuid-Koreaanse parate-divisies verworpen. Het leger wordt nu uitgebreid met 10 reserve-divisies, terwijl er bovendien een Zuid-Koreaans opleidingscommando wordt gevormd.

Dit laatste moet gezien worden in het kader van een plan om de werkzaamheden van de Staf Chef van het leger te decentraliseren door de vorming van drie afzonderlijke opper-commando's. De andere commando's zijn n.l. dat van het veldleger en het basiscommando.

De voorstellen van SYNGMAN RHEE om de communistische agressors alsnog uit KOREA te verdrijven hebben AMERIKA wel enige schrik bezorgd. Als een van de maatregelen om een dergelijke stap te voorkomen is het Amerikaanse leger er toe overgegaan de Koreaanse weermacht sterk te beknibben op logistiek gebied.

12. Wijzigingen Der Strijdkrachten In Het VERRE OOSTEN

12.1 Korea (Zuid)

De komende maanden staat geleidelijk terugtrekking e.q. vervanging van de Amerikaanse troepen door Zuid-Koreaanse strijdkrachten, op het programma.

ZEER GEHEIM

- De -

ZEER GEHEIM

- 24 -

DIENSTGEHEIM

De Amerikanen beogen vier van hun zes divisies terug te trekken. Deze krijgen als bestemming resp.: de VERENIGDE STATEN, JAPAN, OKINAWA en HAWAI (totaal ongeveer 80.000 man). De Britse gemeenebest-div zal met 2/3 worden ingekrompen. Daartegenover staat dat de Zuid-Koreaanse legermacht zal worden uitgebreid met 10 reserve-divisies. Na deze veranderingen zullen in Zuid-KOREA beschikbaar zijn 4 V.N. divisies, 20 parate-ROK divisies, 10 reserve-ROK divisies.

12.2 Korea (Noord)

CHINA zal 7 divisies communistische troepen uit Noord-KOREA terugtrekken, terwijl het Noord-Koreaanse loger, luchtmacht en marine versterkt worden.

12.3 Japan

Op 1 Juli zijn de z.g.n. Safety-forces omgezet in de "Self Defense Forces". Twee contingents van het nieuwe Japanse leger hebben troepen van de VERENIGDE STATEN (met name de 1e Cav. Divisie) op HOKKAIDO afgelost. De Japanse troepen zullen geleidelijk de taak van de Amerikaanse troepen overnemen. Het hoofdkwartier van het 8e Amerikaanse leger wordt uit KOREA naar JAPAN overgeplaatst.

12.4 China.

Tegenover QUEMOY trekken de communisten steeds meer troepen samen, waarvan de sterkte volgens de verschillende berichten nogal uiteenloopt. Aan de Fukien-kust zouden ongeveer 150.000 man staan.

In de provincie YUNNAN bevindt zich het bevrijdingsleger van PRIDI PHANOMYONG; sterkte onbekend.

12.5 Indo-China

In CAMBODJA worden de communistische troepen ontwapend en als burgers naar huis gestuurd.

De Noord- en Zuid-Vietnamese troepen zijn aan het hergroeperen terwijl de troepen van de Franse Unie voorlopig nog in het gebied van HAIPHONG blijven.

12.6 Versterking 7e vloot

Van de 7e Amerikaanse vloot, onlangs versterkt met het vliegdekschip "MIDWAY" en 16 torpedobootjagers zijn drie vliegdekschepen en een kruiser, welke schepen zich "voor oefening" in de Straat van FORMOSA ophielden, in de laatste week van September teruggekeerd naar de thuishaven MANILA.

De huidige sterkte der 7e vloot bedraagt: 15 vliegkampschepen, 120 destroyers en 25 onderzeeboten.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 25 -

DIENSTGEHEIM

B.

Midden-Oosten

In de verslagperiode vonden drie gebeurtenissen plaats die de aandacht verdienen:

1. Complot in PERZIË

In TEHERAN is een communistisch complot ontdekt, waarbij een groot aantal officieren van leger, gendarmerie en politie waren betrokken, zij spanden samen met de communistische Tudeh-partij. Door het effectieve optreden van de militaire gouverneur van TEHERAN is thans de leidende kern opgeruimd.

De openbare mening in TEHERAN is ernstig geschokt door het bekend worden van de uitgebreide communistische samenzwering en haar vertakkingen in officiële organen en eist zuiveringsmaatregelen tot in alle gedingen der Perzische maatschappij.

Duidelijk is dat men hier te maken heeft met een wijdvertakte organisatie, die het militaire apparaat en de politie diep gepenetreerd had. In hoeverre deze penetratie ook bij civiele instanties plaats vond, is nog onzeker. Gebleken is voorts, dat de organisatie over ruime geldmiddelen beschikt, terwijl ook is gebleken dat de Sovjets aanwijzingen gaven, echter zonder dat men dusver de hand heeft kunnen leggen op voor de Russische ambassade compromitterend materiaal.

2. In IRAN is voorts op 5 Augustus met een consortium van oliemaatschappijen een overeenkomst op hoofdpunten bereikt betreffende het weer op de markt brengen van de Perzische olie, welke overeenkomst in de tweede helft van September werd ondertekend. Hiermede is het nog uit het Mossadegh-bewind stammende olieconflict opgelost.

3. Overeenkomst betreffende de SUEZkanaal-zône.

Na langdurige onderhandelingen tussen ENGELAND en EGYPTE is op 27 Juli eindelijk overeenstemming bereikt inzake de ontruiming van de SUEZkanaal-zône.

De belangrijkste punten van deze overeenkomst zijn:

- a. Voltooiing van de evacuatie binnen 20 maanden na het ondertekenen van de overeenkomst;
- b. De basis mag onmiddellijk opnieuw door Britse troepen in gebruik worden genomen in geval van een gewapende aanval op EGYPTE of een van de leden van de ARABISCHE LIGA of TURKIJE.
- c. De belangrijkste installaties van de basis zullen worden onderhouden door Engelse of Egyptische burgerlijke employés.

Door de hierboven vermelde toenaderingen tot het Westen zijn de vooruitzichten om verschillende landen in het MIDDEN-OOSTEN in te schakelen in het toegenomen U.S.S.R. gerichte blok, mogelijk iets gunstiger geworden. De ingewikkelde onderlinge verhoudingen tussen de verschillende landen maakt een snelle ontwikkeling in deze richting echter vooralsnog niet mogelijk. Bovendien zijn er aanwijzingen dat de activitei-

ZEER GEHEIM

- ten -

ZEER GEHEIM

- 26 -

DIENSTGEHEIM

ten van de V.S. en het V.K. in dit gebied niet gelijk gericht zijn, hetgeen ongetwijfeld remmend werkt op de snelle totstandkoming van bovengenoemde blokvorming.

Een van de zéér grote moeilijkheden blijft de verhouding van ISRAËL met de Arabische Staten; dit overheersend probleem is nog geenszins opgelost.

C. Overige Landen

1. De toestand na de val van de E.D.G.

In de voor­slagerperiode werd de ratificatie van de E.D.G. door het Franse parlement in feite afgewezen, zonder dat nochtans de werkelijke motieven, die hiertoe hebben geleid, tot uiting zijn gekomen.

E.e.a. is in de wereldpers uitvoerig behandeld, zodat hier volstaan kan worden met enige aspecten, welke voor de toekomst van belang kunnen zijn.

ADENAUER, wiens prestige na het geval van Dr. JOHN toch al een klap had gekregen, heeft te kampen met een toenemend nationalisme in DUITSLAND. De oppositieleider OLLENHAUER zal juist nu, voordat de herbewapening een feit wordt, een hereniging van DUITSLAND propageren. Bovendien is hij voorstander van nieuwe besprekingen met de SOVJET-UNIE, waarvan ongetwijfeld wederom uitstel van de herbewapening het gevolg zou zijn.

Het is nu zaak voor de Westerse mogendheden om tot overeenstemming te komen vóór de a.s. verkiezingen zowel in DUITSLAND als in de VERENIGDE STATEN, daar de duidelijk verzwakte partijen van resp. ADENAUER en EISENHOUWER in sterke mate afhankelijk zijn geworden van een positief resultaat.

Het onberekenbare element blijft FRANKRIJK, dat er tot dusverre kennelijk op uit was de herbewapening van West-DUITSLAND zo lang mogelijk uit te stellen en gelijktijdig de politieke/strategische positie, die het land in iedere Europese integratievorm onmisbaar maakt, tot het uiterste uit te buiten. Rest nu de vraag, hoe lang de grote Westerse mogendheden nog geduld zullen hebben.

(van de positie

Nu echter de liquidatie in INDO-CHINA zich voltrekt en verwacht kan worden dat FRANKRIJK zijn troepen in dit gebied omstreeks 1956 zal hebben teruggehaald is het mogelijk, dat de herbewapening van West-DUITSLAND in Franse ogen acceptabeler wordt. De Duitse eenheden zullen immers ook eerst omstreeks 1956 gewicht in de schaal kunnen leggen, zodat alsdan een betere krachtsverhouding kan bestaan dan tot dusverre, althans naar Franse smaak, mogelijk was.

CONFIDENTIEEL

2. De Communistische Partij in FRANKRIJK

Na het 13e communistische partijcongres, deze zomer te IVRY gehouden, heerst onder de communisten enige ongerustheid over het sterk dalende ledental.

ZEER GEHEIM

- Niet -

ZEER GEHEIM

- 27 -

CONFIDENTIEEL

Niet alleen is dit aantal leden sinds 1947 teruggelopen van 907.785 tot 786.855 in 1949 en nu reeds tot + 506.250, maar bovendien is gebleken dat slechts 11% van de leden behoort tot de jeugd (onder 25 jaar) terwijl 30% ouder is dan 50 jaar.

Hoewel dit verschijnsel op het eerste gezicht gunstig lijkt voor het Westen, moet niet over het hoofd worden gezien dat het aantal partijleden nog steeds meer dan een half miljoen bedraagt en dat bij de laatste verkiezingen nog ruim 5 miljoen stemmen op de communisten werden uitgebracht, d.i. + 25 %.

Wel is waar hebben zuiveringen in de partij onenigheid teweeggebracht en zijn vooral cellen in fabrieken e.a. bedrijven aanzienlijk verzwakt, o.a. blijkende uit het mislukken van enige stakingspogingen, maar het is toch zeker niet het minst door toedoen van de communisten dat de E.D.G. is mislukt. Ongetwijfeld is dit weer een stimulans en men moet dan ook verwachten dat de communisten dit succes terdoga (uitbuiten bij hun verdere acties tegen versterking van de verdediging van West-EUROPA.

(zullen

DIENSTGEHEIM 3.

Noord-Afrika

De ongeroegdheden, welke hier de laatste maanden hebben plaatsgevonden, werden hoofdzakelijk veroorzaakt door een grote groep fanatici, de z.g.n. "Fellagha".

De Fransen menen dat deze militante verzetsgroep in LIBIË werd getraind door Fransen die zich in VIETMINH krijgsgevangenschap hebben bevonden en op wie communistische indoctrinatie met succes zou zijn toegepast. Deze terroristen opereren uit bergachtige gebieden en leggen zich toe op sabotage, vernieling van gewassen, brandstichting, overvallen op "colons" (Franse planters) enz.

Dat e.e.a. zich niet beperkt tot nationalistische uitwassen, blijkt wel uit de uitzendingen van de z.g.n. "radio dor onafhankelijkheid en vrede" uit BOEDAPEST. Deze uitzendingen vonden vaak driemaal daags plaats, waarbij in het Arabisch een opstand tegen het Franse protectoraat werd gopropageerd.

De eerste Franse tegenmaatregelen hadden niet veel succes. De troepenversterkingen van aanvankelijk 1000 man, voornamelijk bestaande uit Marokkanen en Senegalezen, uitgerust met tanks, konden weinig uitrichten in de onherbergzame gebieden. Bovendien kon iedere Arabier die overdag ongewapend langs de wegen wandelde, zich 's nachts ontpoppen als een fanatiek lid van de Fellagha.

Toch is de toestand reeds aanmerkelijk verbeterd. De resident-generaal PIERRE VOIZARD werd vervangen door gen BOYER DE LA TOUR. De verbannen nationalistische leider BOURGUIBA is van zijn verbanningsoord, een klein afgelegen eiland, overgebracht naar FRANRIJK, hetgeen onmiddellijk een gunstige uitwerking had. MENDÈS-FRANCE heeft voorts

ZEER GEHEIM

- persoonlijk -

ZEER GEHEIM

- 28 -

DIENSTGEHEIM

persoonlijk met de BEY van TUNIS over de mogelijkheid, TUNIS zelfstandigheid te verlenen inzake binnenlandse aangelegenheden, geconfereerd.

Het plan voor het vormen van een Tunesische regering bestaat uit de volgende punten:

- a. Er zal een Tunesisch kabinet gevormd worden, dat verantwoordelijk zal zijn voor de gehele administratie, uitgezonderd Buitenlandse Zaken en de nationale Defensie.
- b. Het vervangen van Franse ambtenaren door Tunesiërs zal worden bespoedigd.
- c. Binnen 6 maanden zullen verkiezingen worden gehouden. De grondwettelijke wijzigingen zullen door Tunesiërs worden voorbereid.
- d. Fransen zullen geen afzonderlijke vertegenwoordiging hebben, slechts een consulterend orgaan om de Franse resident-generaal van advies te dienen.
- e. Er zullen gemengde gerechtshoven worden opgericht teneinde te beslissen in gerechtelijke aangelegenheden tussen Fransen en Tunesiërs.

De grootste tegenstanders van deze gang van zaken zijn uiteraard de 168.000 Franse kolonisten in TUNIS. Daarentegen heeft BOURGUIBA verklaard tevreden te zijn en de verdere ontwikkeling met vertrouwen tegemoet te zien. Verwacht wordt dat e.e.a. tegen het einde van het jaar zijn beslag zal krijgen, waarna de Tunesiërs een wetgevende vergadering zullen kiezen.

4. Cyprus

In de afgelopen periode is er in GRIEKENLAND enige opwinding ontstaan in verband met de Griekse aanspraken op het eiland CYPRUS. Er werd een demonstratie op touw gezet tegen de Britse Ambassade te ATHENE; enige honderden reserve-officieren hebben een dure eed gezworen CYPRUS te "bevrijden", waarna zij gesteund door enkele vooraanstaande figuren en vakbonden met theatrale demonstraties trachtten de bevolking op te zwepen tot "spontane" massademonstraties. Tot dusverre is het niet gelukt hiermede, politiek, enig gewicht in de schaal te leggen.

De stemming tegen de Britten bleef zeer gematigd; veel vijandiger zijn de meeste Grieken nu gekant tegen de Turken, omdat TURKIJE verklaard heeft zich te zullen uitspreken tegen aansluiting van CYPRUS bij GRIEKENLAND, indien deze kwestie in de vergadering van de VERENIGDE NATIES zal worden besproken. (ENGELAND heeft zich ernstig verzet tegen het opnemen van deze kwestie op de agenda). De Turken zijn n.l. van mening dat deze aansluiting ongewenst is, omdat 25% van de totale bevolking van het eiland (400.000) uit Turken bestaat en voorts omdat het hier een kwestie betreft, aanvankelijk opgeworpen door de communisten, zodat door hieraan gevolg te geven, MOSKOU in de kaart gespeeld zou worden. Hoe het ook zij, al blijft de status van CYPRUS ongewijzigd, toch is de betere Grieks-Turkse verstandhouding,

ZEER GEHEIM

- o.a. -

DIENSTGEHEIM

o.a. resulterend in het Balkanpact, reeds enig geweld aangedaan.

5. Vereinigde Staten

Reorganisatie:

Twée Amerikaanse divisies, de 1e Inf Div en de 1e Pantser Div, zullen binnenkort worden gereorganiseerd, teneinde een organisatie te vinden, welke zich het beste aanpast aan de A-, B-, C-oorlogvoering.

De mobiliteit van deze nieuwe divisies zal zodanig worden opgevoerd, dat zij zich in zeer korte tijd over een grote oppervlakte kunnen verspreiden zonder aan gevechtskracht in te boeten. De nieuwe divisie zal in kleinere, zelfstandige gevechtstroepen uiteen kunnen vallen.

Gezien het feit dat zodoende ook een groter aantal ondersteunende eenheden gevormd zal moeten worden, w.o. artillerie, verbindingen, tanks enz., is het waarschijnlijk dat de nieuwe divisie weer aanzienlijk meer personeel zal eisen. Zulks in tegenstelling tot het idee van de z.g.n. "vestzak-divisie" van + 5000 man, de organisatie met "minder mankracht en meer vuurkracht", welke nog niet zo lang geleden ontworpen was.

T.a.v. de opleiding zijn in beginsel reeds enkele veranderingen doorgevoerd. Zo zullen alle jonge officieren een parachutisten- of commandotraining ondergaan; 30 % van alle oefeningen zullen 's nachts plaats vinden. Voorts zullen het atoomkanon en de nieuwste geleide projectielen (Honest John, Corporal e.d.) stelselmatig bij de training worden gebruikt, evenals helicopters en transportvliegtuigen.

IV. MILITAIR - ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

CONFIDENTIEEL

1. Algemeen

De belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen op economisch gebied zijn samengevat in onderstaand overzicht.

U.S.S.R.

BASIS-INDUSTRIE	Eerste atoomcentrale in gebruik gesteld; capaciteit: 5.000 kW. Oprichting van een ministerie voor de olieindustrie in de AZERBAYDSHAN S.S.R. Men hoopt dat decentralisatie tot betere resultaten zal leiden.
LANDBOUW	Voortgezette uitvoering van de nieuwe landbouwpolitiek. Volgens recente berichten is de oogstsituatie slecht, ook in de pas in cultuur gebrachte gebieden.
LEVENSSTANDAARD	Er werd een nieuw 2-jarenplan voor de huizenbouw afgekondigd.

OOST-DUITSLAND

BASIS-INDUSTRIE	Energievoorziening nog steeds onvoldoende. Men tracht hierin te voorzien door: 1. een nieuw plan voor de ontwikkeling van de bruinkoolmijnbouw. 2. volledige reorganisatie van de energievoorziening; rationeler gebruik van brandstoffen.
ARBEIDSPOTENTIEEL	Zeer veel werklozen (schatting: 1 miljoen). Oorzaken: grondstoffen- en materiaaltekorten, planfouten en planveranderingen (frictiewerkloosheid). In de landbouw een tekort aan arbeiders.
IND. PRODUCTIE	Gaat langzaam vooruit. Energie- en materiaalbasis nog steeds te smal. Enkele sectoren van de machinebouw blijven achter. Opnieuw is de 10% productie verhoging ingevoerd die het vorig jaar de opstand uitlokte.
LANDBOUW	Oogstverwachtingen niet rooskleurig. Gebrek aan personeel voor het binnenhalen van de oogst. Men tracht boeren uit West-Duitsland aan te trekken.

CONFIDENTIEEL

LEVENSSSTANDAARD

Prijsverlagingen aangekondigd op "vrije" consumptiegoederen; van weinig belang voor de massa der bevolking.
Ontwikkeling van de lichte industrie gaat langzaam. Nieuwe hervormingen aangekondigd: opvoering van de productie van verbruiksgoederen.

POLEN

LANDBOUW

Agrarische productie onvoldoende. Critiek op de "koelakken".

TSJECHO-SLOWAKIJE

ARBEIDSPOTENTIEEL

Verplaatsing van enkele honderduizenden arbeiders van industrie naar landbouw. Militairen delven hoog percentage van de kolen in het Ostrava-bekken.

LANDBOUW

Aantrekking van industrie-arbeiders. Ontginning van 200.000 ha. woeste grond. De oogst verloopt ongunstig.

HONGARIJE

ARBEIDSPOTENTIEEL

Ontslagen in mijnbouw en industrie. Ontslagen van ambtenaren en administratief bedrijfspersoneel; afvoer naar landbouw en industrie. Eindexaminati van middelbare scholen worden herschoold tot handarbeiders.

IND. PRODUCTIE

Bouw van enkele projecten stopgezet, resp. vertraagd. Regering erkent verkeerde investeringen.

LANDBOUW

Boeren zijn er niet in geslaagd het probleem van de voedselvoorziening op te lossen.
Critiek op "koelakken".

LEVENSSSTANDAARD

In verschillende sectoren oneconomische loonsverhogingen toegekend. School- en colleggelden sterk verhoogd.

Lichte industrie niet aanmerkelijk uitgebreid.

ROEMENIË

CONFIDENTIEEL

INDUSTRIE

Volgens MOSKOU en BOEKAREST heeft de SOVJET UNIE haar aandelen in de 12 gemengde maatschappijen aan de Roemeense Staat verkocht. Dit betreft zeer belangrijke sectoren van de Roemeense industrie alsmede grote olievoorraden.

GEHEIM

SAMENVATTING.

Het zwaartepunt van de Nieuwe Economische Tactiek ligt in de U.S.S.R. bij de landbouw. Hoewel dit ontkend wordt door anderen, nemen sommige waarnemers aan, dat de partijsecretaris KHRUSHCHEV de verantwoordelijke politicus voor deze landbouw-politiek is.

De jongste berichten spreken over "zeerslechte oogstresultaten". Indien deze berichten juist zijn, zal hierdoor vermoedelijk spoedig meer licht geworpen worden op het in PERINTREP 2/54 gestelde alternatief:

of er is een machtsstrijd tussen KHRUSHCHEV en MALENKOV, of er is geen machtsstrijd, doch democratisch en cordiaal overleg binnen het Central Comite. Immers, indien het eerste het geval is en KHRUSHCHEV inderdaad de voor de landbouw verantwoordelijke man is, zal, indien de landbouwpolitiek mislukt, dit voor hem duidelijk waarneembare consequenties moeten hebben; in het andere geval zal vermoedelijk een van de lagere goden, bijv. de minister van landbouw BENEDIKTOV vallen.

Overigens betekent een mislukken van de landbouwpolitiek niet, dat RUSLAND te kampen zal krijgen met een gebrek aan broodgraan.

Wel mogen tekorten verwacht worden in de sector van de voedergewassen; dit zal weer van invloed zijn op de veeteelt.

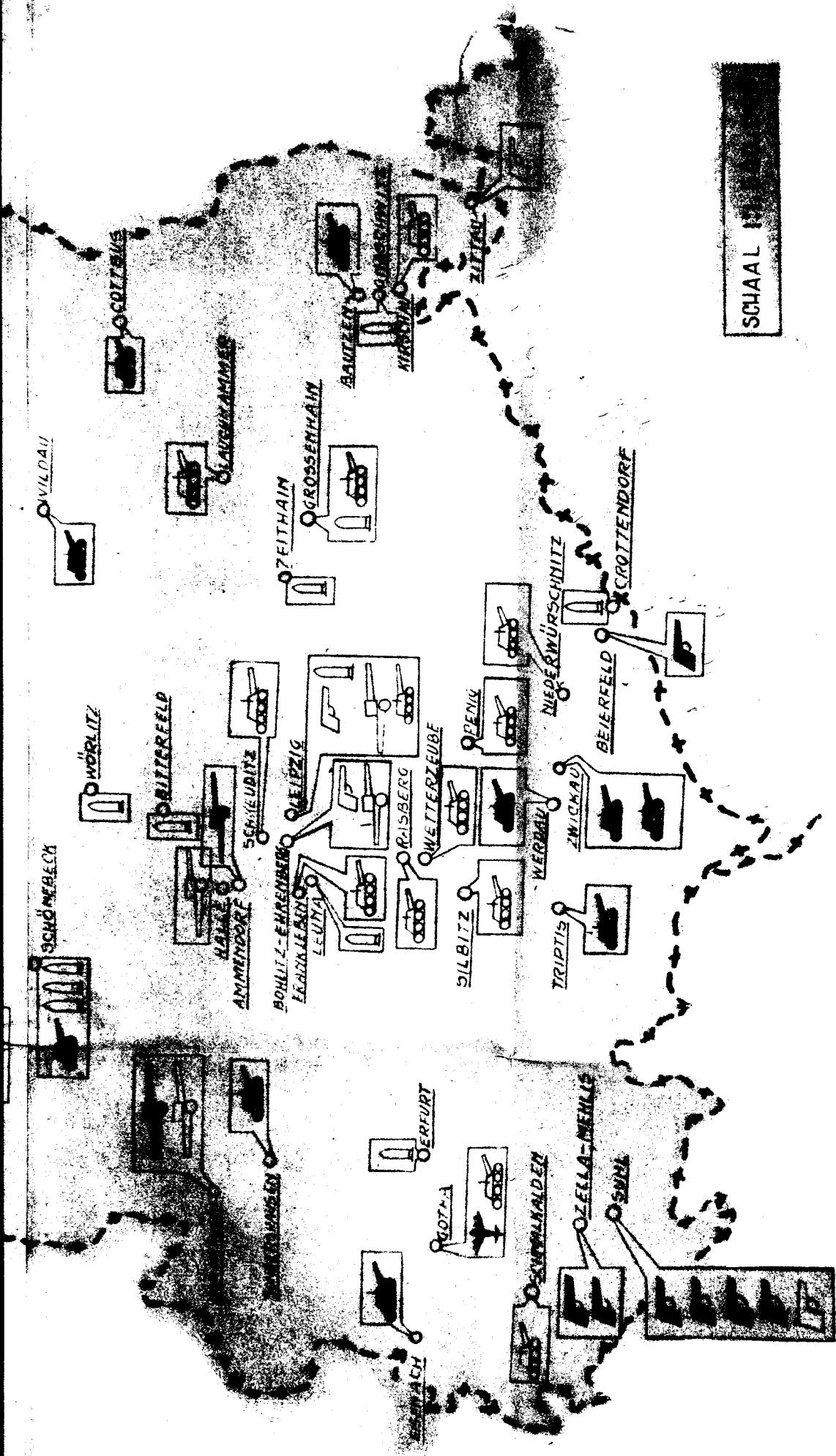
De SATELLIETLANDEN verkeren nog steeds in een ongunstige economische positie. De omschakelingen binnen het kader van de Nieuwe Economische Tactiek gaan met verliezen gepaard, terwijl het rendement voor de levensstandaard voorlopig uiterst summier blijft.

Inmiddels is dit niet in alle SATELLIETLANDEN even sterk het geval. HONGARIJE en TSJECHO-SLOWAKIJE bijv. zijn veel sneller geïndustrialiseerd en hebben dus ook van de omschakeling meer te lijden dan bijv. ROEMENIË en BULGARIJE.

Speciale aandacht verdient ROEMENIË. Reeds in PERINTREP 2/54 punt IV 2, werd op het terugtrekken van RUSLAND uit de SOVROMS gewezen. Toen reeds echter werd gesteld dat dit niet betekent dat de SOVJET-UNIE haar controle op de Roemeense economie verliest. Deze controle wordt vermoedelijk

- naar -

SCHAAL 1:100.000

LICHTE WAPENS

Eindproducten

Halfabrikaten

ZWARE WAPENS

Eindproducten

Halfabrikaten

MILITAIRE VOERTUIGEN

Eindproducten

Halfabrikaten

VLIEGTUIGEN

MUNITIE en SPRINGSTOFFEN

ZEER GEHEIM.

ZEER GEHEIM

- 33 -

GEHEIM

naar een hoger en "onzichtbaarder" niveau verschoven. Overigens betreft het hier 12 SOVROMS terwijl d.z.z. er 17 bekend zijn. Het is niet bekend wat er met de andere 5 gebeurt, resp. gebeurd is.

De algemene economische ontwikkeling van het Communistische blok gedurende de laatste drie maanden wijst er niet op dat dit blok op korte termijn een gewapend conflict wil beginnen.

2. Ontwikkeling van de Militaire productie

2.1. Ook tijdens deze verslagperiode zijn er geen tekenen geweest die er op wijzen dat het tempo van de bewapeningsindustrie in de satellietlanden tengevolge van de Nieuwe Economische Tactiek gewijzigd is.

2.2. Oost-Duitsland

Gedurende het tweede kwartaal van dit jaar heeft OOST-DUITSLAND ter waarde van ca. 460 miljoen OM aan militaire uitrusting geproduceerd. Er vindt o.a. export plaats naar de VIETMINH.

In overleg met de Russische bezettingsautoriteiten heeft het Ministerium des Innern, Hauptverwaltung KVP de plancijfers voor 1953/54 van de productie van lichte wapens vastgesteld.

Gezien de aantallen en de modellen, waarvan enkele van een oud Duits type, die bij de KVP en bij de semi-militaire opleiding van de FDJ gebruikt worden, mag worden aangenomen, dat de productie geheel of grotendeels voor binnenlands gebruik bestemd is.

De productie zal o.m. omvatten:

- karabijnen kal. 7.62 ..... 96.000
- li. en zw. mitrailleurs..... 33.000
- pistolen kal. 7.65 en 8mm
(KVP dienstpistolen)-..... 40.000
- geweren (klein kaliber)..... 42.000

De productie is voornamelijk opgedragen aan een aantal fabrieken in SUHL, ZELLA-MEHLIS en BEIERFELD. Voor een overzicht van de locatie van de Oost-Duitse wapen- en munitie industrie mag verwezen worden naar bijgaande kaart.

De terugkeer van specialisten van de Junkers- en de Siebel-vliegtuigfabrieken in Juni en Juli duidt op de mogelijkheid van een herleving van de Oost-Duitse vliegtuigindustrie.

Enige van de teruggekeerde specialisten zullen waarschijnlijk tewerk worden gesteld in het research-instituut te PIRNA. Positieve gegevens betreffende een voortzetting van de wederopbouw van de Junkersfabrieken te DESSAU, welke in Augustus 1953 gestaakt werd, ontbreken nog, maar verwacht mag worden dat hiermee in de nabije toekomst een begin zal worden gemaakt.

Het "Sperrgebiet" van de Uraniummijnen in het Erzgebirge is verkleind. De mijnen in dit gebied zullen waarschijnlijk over 10 jaar uitgeput zijn.

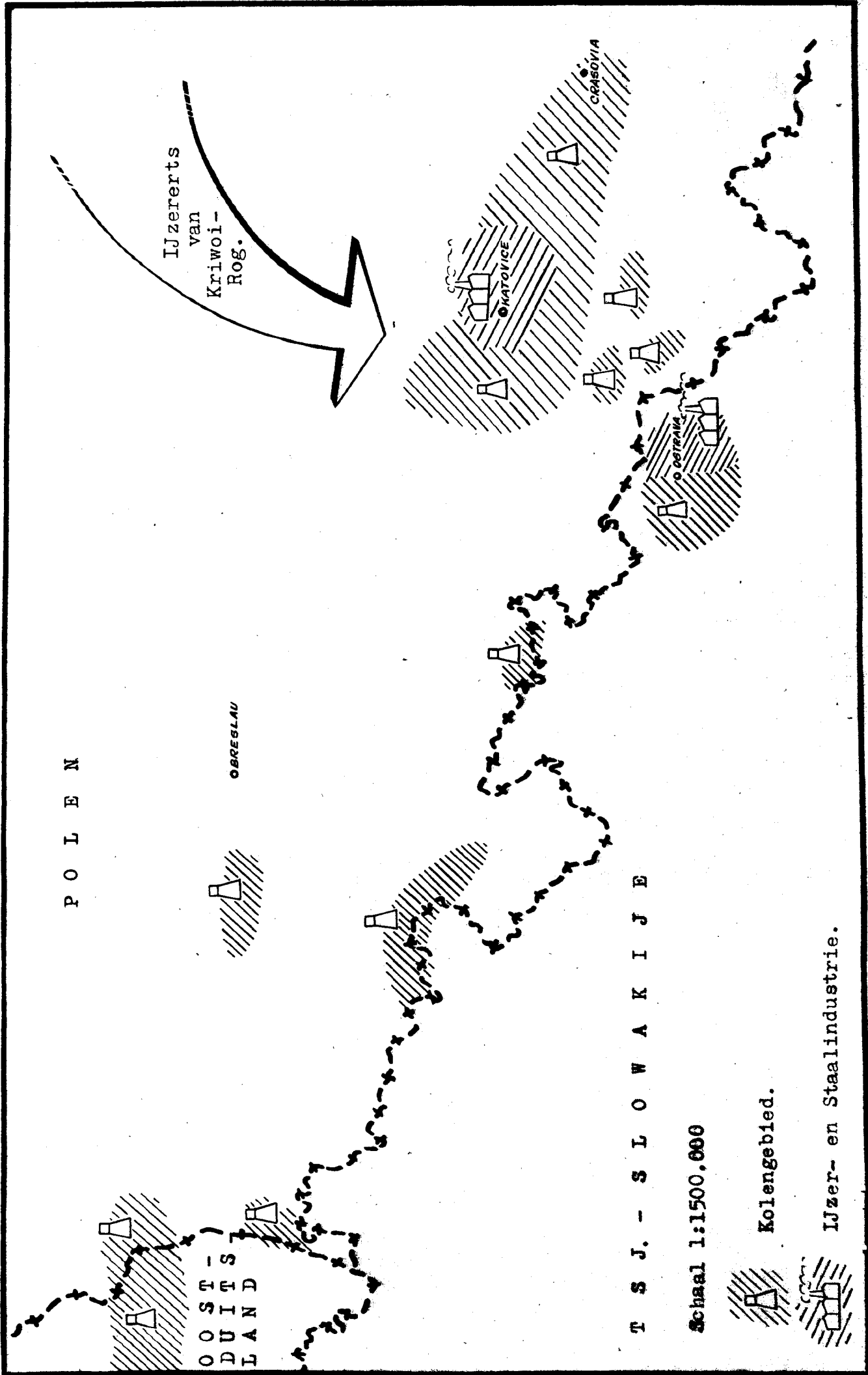
2.3. Tsjecho-Slowakije

TSJECHO-SLOWAKIJE, dat zoals bekend over een goed ontwikkelde bewapeningsindustrie beschikt, levert o.a. tweemotorige vliegtuigen (type Acro '45) aan communistisch CHINA.

ZEER
GEHEIM

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 34 -

3. Economische Integratie

GEHEIM

3.1. Algemeen

De inter-communistische economische integratie wordt vastgesteld en geleid door de COMECON, de Raad voor Wederzijdse Economische Hulp, waarvan m.u.v. CHINA alle communistische landen lid zijn en waarin RUSLAND de leiding heeft.

Het belangrijkste uitvoerende orgaan van de COMECON is de z.g. informatie-afdeling, die economische plannen op lange termijn ontwerpt. De activiteiten van de COMECON zijn vele; als één van de belangrijkste mag men beschouwen de samenwerking op technisch-wetenschappelijk gebied.

3.2. De ontwikkeling sinds Juni/Juli 1954

1. Op 24 en 25 Juni was de COMECON te MOSKOU bijeen. Alle deelnemende landen waren vertegenwoordigd. Pravda berichtte, dat de raad vraagstukken bestudeerd heeft betreffende de verdere ontwikkeling van een aantal takken van industrie en landbouw op basis van economische samenwerking tussen de leden-staten.

2. Financiële experts te LONDEN menen uit het verloop van de betalingen voortvloeiende uit de Oost-West handel te mogen concluderen, dat de SOVJET-UNIE er naar streeft het hele handels- en betalingsverkeer van alle satelliet-landen over MOSKOU te laten lopen.

Een dergelijke politiek zou voor de SOVJET UNIE twee duidelijke voordelen hebben:

- zij zou aldus in staat zijn volledige controle uit te oefenen op het handels- en betalingsverkeer van haar satellieten met het Westen;
- de financiële voordelen verbonden aan deze functie van tussenpersoon vloeien in de kas van de SOVJET UNIE.

Overigens is voorlopig slechts sprake van een "streven" het is niet bekend of en in hoeverre MOSKOU reeds als een soort centrale clearing fungeert.

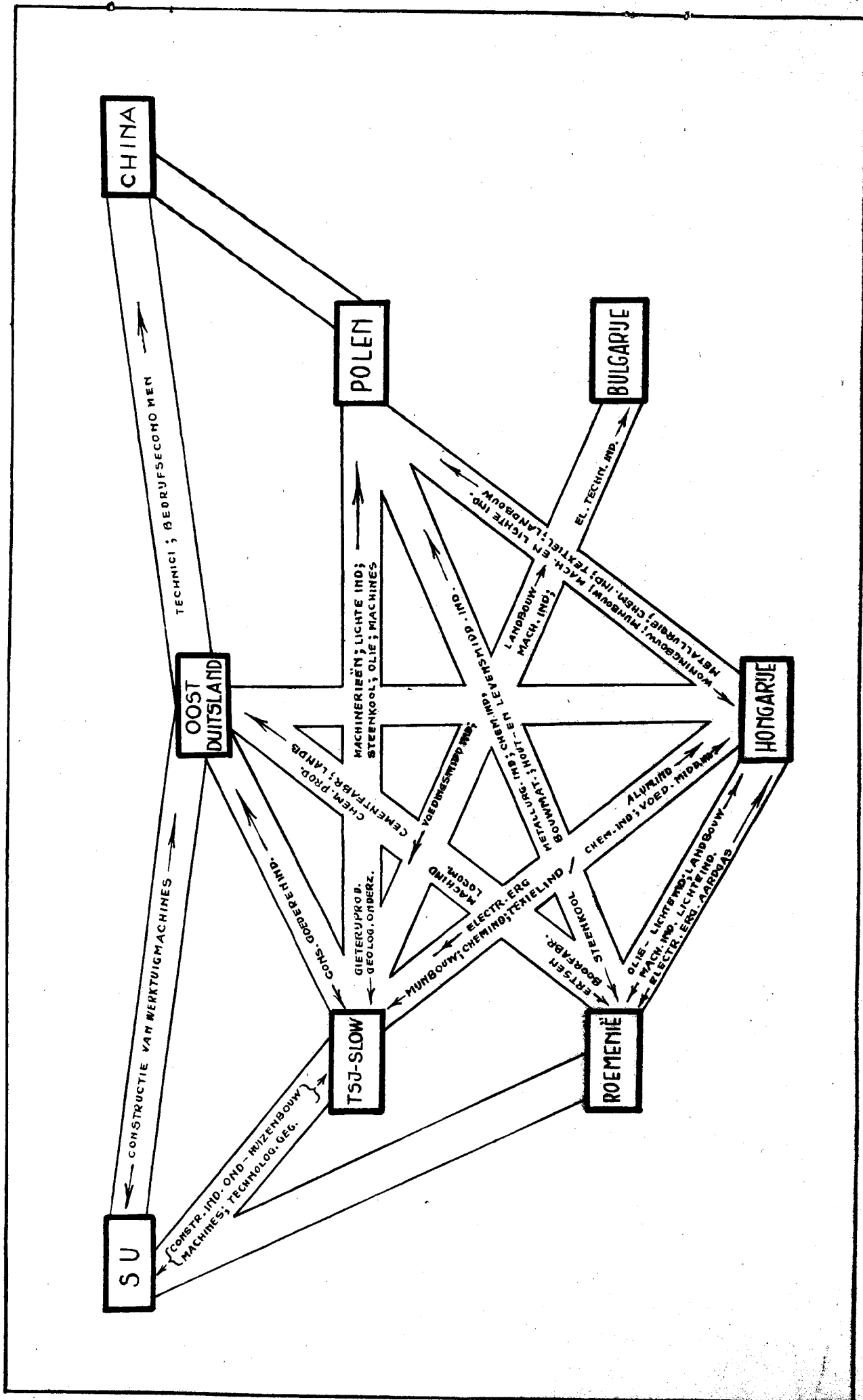
3. Volgens sommige waarnemers worden het Zuid-Duitse industriegebied, het Zuid-Poolse industrie- en mijnbouwgebied en het Noord-Tsjecho-Slowaakse industrie- en mijnbouwgebied langzamerhand geïntegreerd tot een internationale ijzer- en staaltrust; een soort Oost-Europese K.S.G. Opgemerkt moet worden dat berichten van deze aard niet nieuw zijn en met enige reserve beschouwd dienen te worden. Hoewel een dergelijke trustvorming economisch-geografisch gezien, niet zo onwaarschijnlijk is, is dit "Kombinat" voor wat betreft de voorziening van ijzererts (de belangrijkste grondstof), volkomen afhankelijk van aanvoer uit het Westen of uit de SOVJET-UNIE. (Zie kaartje).

4. Op het gebied van de technisch-wetenschappelijke samenwerking deden zich de volgende ontwikkelingen voor:
Juni: - ondertekening van het protocol over technisch-wetenschappelijke samenwerking tussen OOST-DUITSLAND en CHINA;
- een groot aantal Sovjet experts verlaat CHINA; verondersteld wordt dat deze experts in de Sovjet Unie zelf nodig zijn (Zie PERINTREP 2/54: terugroeping Sovjet experts uit ROEMENIë)

- te -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 35 -

GEHEIM

- te BOEKAREST vond de vierde zitting plaats van de SOVJET-ROEMEENSE commissie voor technisch-wetenschappelijke samenwerking;
  - te WARSCHAU vond de vijfde zitting plaats van de POOLS-ROEMEENSE commissie voor technisch-wetenschappelijke samenwerking.
- Juli:
- overeenkomst getekend regelende de POOLS-CHINESE technische samenwerking;
  - overeenkomst getekend betreffende de TSJECHO-SLOWAAKS-HONGAARSE technisch-wetenschappelijke samenwerking;
  - zevende bijeenkomst van de TSJECHO-SLOWAAKS-HONGAARSE commissie voor technisch-wetenschappelijke samenwerking;
  - bijeenkomst van de gemengde TSJECHO-SLOWAAKS-BULGAARSE commissie voor technisch-wetenschappelijke samenwerking;
  - overeenkomst getekend tussen TSJECHO-SLOWAKIJE en OOST-DUITSLAND regelende de samenwerking op het gebied van de lichte industrie.
- Aug.:
- te WARSCHAU vond de eerste bijeenkomst plaats van de TSJECHO-SLOWAAKS-POOLSE commissie voor samenwerking op chemisch gebied;
  - overeenkomst getekend betreffende de POOLS-HONGAARSE technisch-wetenschappelijke samenwerking.
- Sept.:- de SOVJET UNIE zou enkele duizenden deskundigen naar CHINA gezonden hebben.
- Opmerking: Dit bericht is in tegenspraak met het tweede bericht onder Juni. Een mogelijke verklaring is, dat de Russische experts in CHINA rouleren.

3.3. De huidige stand van de technisch-wetenschappelijke samenwerking.

Gedurende verslagperiode heeft er op het gebied van de wetenschappelijk-technische samenwerking een vrij grote openlijke activiteit geheerst. Voorzover te beoordelen zijn de meeste overeenkomsten bilateraal en komen tot stand op initiatief van de verschillende satellietlanden. Bij de meeste van deze overeenkomsten zit waarschijnlijk de wens voor om te komen tot een zekere internationale arbeidsverdeling; het is niet duidelijk in hoeverre zij gericht zijn op volledige economische integratie. In hoeverre RUSLAND actief is op dit gebied, is moeilijk te beoordelen; de voornaamste partners schijnen tot op heden: TSJECHO-SLOWAKIJE en HONGARIJE. Hoewel de overeenkomsten afgesloten worden tussen twee autonome staten, oefent de COMECON de supervisie uit.

Officiële mededelingen over de inhoud van de overeenkomsten zijn uiterst summier. Waarschijnlijk regelen zij de uitwisseling van technisch-wetenschappelijke ervaring, blauwdrukken, patenten en experts alsmede de stichting van gemengde maatschappijen.

Bijgaand schema, waarin is aangegeven welke oostblokstaten overeenkomsten hebben afgesloten, geeft, voor zover bekend, de huidige stand van zaken op dit gebied weer.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 36 -

CONFIDENTIEEL

4. Internationale Economische Betrekkingen

4.1. Economische penetratie in Afghanistan.

Volgens een ongeclassificeerd bericht zou de SOVJET UNIE AFGHANISTAN "als een potentiële communistische bondgenoot" economisch-technische hulp aangeboden hebben ter waarde van 250 miljoen dollar.

AFGHANISTAN zou ernstig overwegen dit aanbod te aanvaarden.

Hoewel dit bericht nog niet bevestigd is, zou een dergelijk gebaar geheel in overeenstemming zijn met de politiek die de SOVJET UNIE gedurende de laatste maanden ten opzichte van AFGHANISTAN gevoerd heeft.

Een versterkte economische penetratie valt zeker niet buiten de lijn der verwachtingen. (Zie PIR 3/53).

4.2. Economische hulpverlening aan Indonesië.

Een officiële Russische bron meldt dat ROEMENIË INDONESIË zal helpen met het aanboren van oliebronnen en het maken van betonconstructies.

Deze technische hulp zal gegeven worden krachtens de voorwaarden van een handelsovereenkomst tussen de beide landen, die te DJARKARTA getekend werd. Voorzover bekend is dit de eerste overeenkomst van zulk aard die afgesloten is tussen INDONESIË en een communistisch land.

INDONESIË streeft er naar de oliewinning en-verwerking zoveel mogelijk in eigen hand te houden. Hulp van buiten is hiervoor onmisbaar.

4.3. Russische hulp aan onontwikkelde gebieden

De Russische regering heeft verklaard van plan te zijn deel te nemen aan de industrialisatie van niet-communistische onontwikkelde landen door het zenden van technici.

Deze verklaring is noch nieuw, noch verrassend. Reeds ongeveer een jaar geleden heeft de SOVJET UNIE aan de VERENIGDE NATIES kenbaar gemaakt te willen deelnemen aan hulp voor onontwikkelde gebieden. Zij deelde toen niet mee in welke vorm zij die hulp wilde verlenen, doch in PIR 4/53 werd verondersteld, dat deze hulp vermoedelijk zou neerkomen op het zenden van experts; de goedkoopste methode van hulpverlening en tevens uit het oogpunt van propaganda, de meest effectieve.

Inmiddels is nog niet bekend of deze experts reeds uitgezonden zijn.

4.4. Technische hulp van de Sovjet Unie aan India.

Min of meer los van het onder 4.3. genoemde staat de technische hulp die de SOVJET UNIE INDIA aangeboden heeft. Verscheidene Russische technici zullen dit jaar INDIA bezoeken en daar adviezen geven. Voorts zullen studenten uit INDIA een technische opleiding krijgen in de SOVJET UNIE.

4.5. De Handel Oost-West.

Gedurende verslagperiode werd de Oost-West handel beheerst door de herziening van de embargolijsten.

- Op -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 37 -

CONFIDENTIEEL

Op 16 Augustus j.l. werden de nieuwe embargolijsten van kracht; het aantal producten, dat onder een absoluut embargo valt, werd verminderd van 250 tot 170, die welke onder quantitative controle vallen, werden verminderd van 90 tot 20.

Naast deze twee lijsten blijft er nog een lijst van z.g. "bewaakte producten", dat zijn goederen wier strategische waarde regelmatig beoordeeld zal worden.

Deze lijst telt ongeveer 60 producten.

Officieel verwacht men van deze herziening een opleving van de Oost-West handel, hiertegenover staat de mening van vele niet officiële waarnemers, die het Oostblok nog steeds niet in staat achten een voldoende goedkoop en ruim assortiment als tegenprestatie aan te bieden.

Sinds 1 Juli 1954 zijn er tussen het SOVJET BLOK en de niet-communistische landen een zestiental handelsovereenkomsten gesloten. De Ned. K. v. K. voor OOST-DUITSLAND sloot o.a. een overeenkomst met OOST-DUITSLAND, die voorziet in een goederenruil tot een bedrag van 25 miljoen gulden. NEDERLAND zal o.a. land- en tuinbouwproducten en metaalwaren leveren, tegen OOST-DUITSLAND machines en chemische producten.

INDONESIë heeft overeenkomsten gesloten met ROEMENIë, CHINA, OOST-DUITSLAND, TSJECHO-SLOWAKIJE en POLEN. In deze overeenkomsten neemt rubber een belangrijke plaats in.

De SOVJET UNIE is in de markt met olie en steenkool, terwijl de voornaamste uitvoerproducten van de satellietlanden zijn: machines, chemicaliën en technische uitrusting.

ZEER GEHEIM

V CONTRA-INLICHTINGEN

CONFIDENTIEEL

1. C.P.N.

De C.P.N. leuze "nationale zelfstandigheid", reeds door PAUL de GROOT aangeheven in zijn rede van 23 Mei 1.1. (zie PIR 2/54), is kennelijk van het KREMLIN afkomstig. In de kominformkrant van 19 Juni 1954 werd er in een hoofdartikel op gewezen, dat "de strijd voor de vrede, nationale zelfstandigheid en belangen van de werkers het middelpunt van de activiteiten van de communistische partijen in de kapitalistische landen is".

Voorts werd geconstateerd, dat "de communistische partijen in OOSTENRIJK, BELGIË, NEDERLAND, DENEMARKEN en andere landen zich op het ogenblik als belangrijkste en meest dringende taak hebben gesteld:

het vormen van een eenheidsfront van alle patriotten ter verhinderung van de herbewapening van de Duitse militaristen en ter verzekering van onafhankelijkheid en veiligheid van hun landen".

Uit bovenstaande blijkt wederom, welk een nauw verband bestaat tussen de agitatie der diverse communistische partijen en de SOVJET Russische buitenlandse politiek

In verband met de verwerping van de E.D.G. door FRANKRIJK werd geconstateerd dat de grote meerderheid van het Europese volk zich op overtuigende wijze had uitgesproken tegen de E.D.G.

De C.P.N. trekt daaruit de conclusie "dat de huidige regering, die de E.D.G. de hocksteen van zijn buitenlands beleid en daarmee van zijn gehele beleid heeft gemaakt, niet langer geduld kan worden, aangezien ook de beloofde verruiming van koopkracht en verhoging van salarissen niet gerealiseerd konden worden, e.o.a. als gevolg van de bestaande ondragelijke bewapeningslasten, die zelfs nog worden verzwaard".

Ook de publicatie van de tekst van de overeenkomst, waarbij de stationering van Amerikaanse Luchtmachtonderdelen in NEDERLAND geregeld is, werd door de C.P.N. benut om te speculeren op een afkeer bij het Nederlandse volk tegen "bezettingsmaatregelen" e.d.

In "de Waarheid" verschenen artikelen waarvan de koppen voor zichzelf spraken:

"Nederlandse volk moet bezettingskosten zelf betalen", "Amerikanen sturen bezettingstroepen", AMERIKA wil vliegbasis SOESTERBERG annexeren, etc. etc.

De C.P.N. reageerde voorts onmiddellijk op berichten uit BELGIË en DENEMARKEN, waarin sprake was van vermindering van het aantal parate divisies, c.q. vermindering van de dienstdaag tot 16 maanden. O.a. stelde GORTZAK de Minister van Oorlog en Marine vragen om ook in NEDERLAND de bewapeningslasten drastisch te verlagen en het aantal divisies te verminderen

De Troonrede en de miljoenennota waren voor de C.P.N. aanleiding om een "urgentieprogramma" te publiceren, waarin onder meer de volgende eisen gesteld

- werden -

CONFIDENTIEEL

werden:

- terugbrenging van de militaire uitgaven tot 850 miljoen (peil 1950);
- verwerping van het 5 Divisieplan;
- terugbrenging dienstplicht tot 12 maanden;
- heffing van oorlogswinstbelasting op alle militaire uitgaven;
- politiek van internationale ontspanning;
  - geen Duitse herbewapening in welke vorm dan ook;
  - geen Amerikaanse bezettingstroepen in NEDERLAND;
  - onderhandelingen over het Sovjetplan betreffende het collectieve veiligheidsstelsel.

Een belangrijk deel van de C.P.N. agitatie zal zich in de toekomst onverminderd blijven richten tegen de militaire organisatie in algemene zin, in nauwe samenhang met het voortdurende Sovjet "vredesoffensief".

2. Het Vredesoffensief

Een der elementen van het Sovjet "vredesoffensief" was de agitatie tegen de W. Duitse herbewapening. Een ander element kwam o.a. tot uiting in de oproep van het Dagelijks Bestuur van de C.P.N., naar aanleiding van de verwerping van de E.D.G. in het Franse Parlement, m.n. in de zinsnede:

"dat de strijd voor de "collectieve veiligheid" thans ook voor het Nederlandse volk de beslissende opgave is".

Voorlopig zijn geen nadere richtlijnen verschenen over de manier waarop deze agitatie gevoerd zal worden. Het snel wisselende internationale politieke beeld is hier ongetwijfeld debet aan. Ook het Bureau van de Wereldvredeesraad, dat midden September in WENEN bijeenkwam, bepaalde zich hoofdzakelijk tot algemeenheden als "verzet tegen de herbewapening", "vreedzame coexistentie", "ontwapening" en verbod "van atoomwapenen".

Het viel op dat de Wereld Vredeesraad en de onder deze organisatie ressorterende nationale vredesraden er steeds zorgvuldig voor waakten propaganda te voeren, die onmiddellijk als communistisch zou kunnen worden onderkend. Een sprekend voorbeeld daarvan was de "onpartijdige" bijeenkomst voor internationale ontspanning", van 19 tot 24 Juni in STOCKHOLM.

De organisatoren van deze bijeenkomst - waarvan de Wereldvredeesraad in zijn zitting van November 1953 de eerste stoot gaf - hebben steeds getracht de communistische achtergrond van deze conferentie te versluieren door nadruk te leggen op deelname door/minorite Westerse politici, intellectuelen, neutralisten en zelfs anti-communisten.

/pro

3. Algemeen Nederlands Jeugd Verbond

Over de activiteiten van het A.N.J.V. in verslagperiode is weinig te rapporteren.

ZEER GEHEIM

- 40 -

CONFIDENTIEEL

Het A.N.J.V.-bestuur werd volledig in beslag genomen door de organisatie van diverse vakantie-feestelijkheden.

Activiteit gericht tegen het militaire apparaat werd niet geconstateerd. De in PIR 2/54 uitgesproken, verwachting van A.N.J.V. acties, in verband met de oefening "Battle Royal", bleef achterwege.

Wel werd in het A.N.J.V.-orgaan "Jeugd" de vermindering van de dienstdtijd besproken naar aanleiding van het gebeuren in BELGIË.

4. Eenheid Vak-Centrale

Zoals reeds besproken in PIR 1/54 werd in October 1953 door de President van het Wereld Vak Verbond een "constructieve" tactiek aangekondigd, waarbij de arbeiders positief moesten medewerken aan de verhoging van de kapitalistische productieactiviteit, mits e.e.a. de arbeiders ten goede kwam. Inmiddels werden afwijkingen van deze aangekondigde koers geconstateerd.

In een bijeenkomst van de Internationale Beroeps Afdeling Metaal van het W.V.V. op 3 tot 7 Juli in WENEN werd een instructie uitgevaardigd volgens welke de arbeiders in de metaalsector in de kapitalistische landen zich voortaan zullen moeten verzetten tegen verhoging van de productie-capaciteit, teneinde te verhinderen dat het bewapeningspotentieel van het Westen zou worden vergroot.

In dezelfde zin sprak de algemeen secretaris van het W.V.V. op een in BERLIJN door het verbond bijeengeroepen conferentie over de veiligheid van EUROPA; hij zag "in organisaties als de Europese Kolen- en Staal-gemeenschap, economische bases voor nieuwe agressie-plannen .....

Van even weinig "constructief" denken getuigt de beslissing van de IBA-Transport, die op 13 en 14 Maart in STRAATSBURG bijeenkwam om tegen de Europese Transport Unie, als "werktuig van de Atlantische politiek", te ageren.

Een meer positieve houding t.a.v. de "constructieve" koers trachtte het E.V.C.-bondsbestuur echter aan te nemen door tijdens de onderhandelingen over de nieuwe loonronde een brief te richten aan de Stichting van de Arbeid, waarin de bereidheid werd uitgesproken om deel te nemen aan het overleg en het uitwerken van voorstellen m.b.t. een nieuwe loonsverhoging.

Men zou geneigd zijn hieruit de conclusie te trekken dat de "constructieve politiek" ondergeschikt is gemaakt aan de bestrijding van de West-Europese integratie en defensie inspanning.

Het aantal stakingen nam in de afgelopen periode toe. In enkele gevallen is het de E.V.C. gelukt bestaande grieven aan te wakkeren, actie-comité's "op brede basis" samen te stellen en stakingen te forceren, waarbij vrij grote aantallen Unie-bondsleden

- betrokken-

ZEER GEHEIM

CONFIDENTIEEL

betrokken waren.

Opmerkelijk genoeg moest de stakingslust van bovenaf geremd worden, voornamelijk omdat de E.V.C.-kas niet over voldoende middelen beschikte om een staking van enige omvang te financieren.

De taakverdeling tussen Partij en E.V.C. in fabrieken en bedrijven bleek nog steeds gebrekkig te zijn. Voortdurend uitte de C.P.N.-leiding de klacht, dat de bedrijfsafdelingen (Partij) nog steeds het werk van de vakbeweging (E.V.C.) doubleerden en hun eigen taak, de politieke agitatie, verwaarloosden.

De C.P.N. wil nu weer trachten dit probleem op te lossen door belangrijke partijfunctionarissen aan de bedrijfsafdelingen toe te voegen om strengere controle uit te oefenen.